

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کسب و کارها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

سال ششم

۴ شنبه ۲۴ اسفندماه ۱۳۲۹

شماره ۱۷۵۳

شماره مسلسل ۱۱۷

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۱۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب:

۱- تصویب صورت مجلس

- ۲- بیانات قبل از دستور- آقایان: موقر- حاذقی- پیراسته- حائریزاده- کشاورز صدر
- ۳- بقیه مذاکره در گزارش راجع بیهداشت شهری
- ۴- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و چهار دقیقه قبل از ظهر برباست آقای رضاحکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل فرائض می شود:

(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان: دکتر مصباح زاده
عبدالعزیز اورنگ - منصف - شرشتری - ناظرزاده
فلامرضا فولادوند - دهقان - صدری - دکتر مصدق
طباطبائی - جمال امامی - دکتر شایگان
غائبین بی اجازه - آقایان: سلطانی - شهاب
خسروانی - سودآور

دیرآمدگان با اجازه - آقایان: کشاورز صدر
دوساعت - سعید مهدوی یکساعت - صدر میرحسینی
یکساعت - خزیمه علم یکساعت - پیراسته یکساعت
مضمری یکساعت - دکتر طاهری یکساعت - دکتر
هدایتی یکساعت - آشتیانی زاده یکساعت - صاحب
جمع یکساعت - نصر تیان یکساعت - محمدعلی مسعودی
یکساعت - آذف یکساعت - گنجی یکساعت -
خاکباز یکساعت - شکرانی یکساعت - محمودی

یکساعت - زنکنه یکساعت - صفائی یکساعت -
محمد ذوالفقاری یکساعت - رستم گویو یکساعت -
هرانی یکساعت - عماد تربتی یکساعت - تقه الاسلامی
یکساعت - قرشی یکساعت - معدل یکساعت -
قراگزلو یکساعت - دکتر کاسمی یکساعت -
تیمورتاش یکساعت - حسن اکبر یکساعت - مهدی
ارباب یکساعت - تولیت یکساعت - پرومند یک
ساعت - موقر یکساعت - ابریشمکار یکساعت -
خسرو قشقائی یکساعت - سنندجی یکساعت - امیر
افشاری یکساعت - دولتشاهی آخر وقت یکساعت
و نیم

رئیس - نسبت بصورت مجلس جلسات گذشته نظری هست؟ آقای اردلان:

اردلان - عرض کنم در جلسه گذشته راجع بنطق قبل از دستور مقام ریاست فرمودند و همینطور هم در صورت مجلس نوشته شده که بنده از روی آن میخوانم که برای جلسه بعد ورقه نطق قبل از دستور گذاشته نشود در آخرش باز آقای رئیس فرمودند

پس میگویم ورقه را برای ثبت نام نگذارند معذایر خلاف آنچه که فرمودید بنده دیدم که باز ورقه را گذاشته اند و آقایان هم نام نویسی کرده اند.

رئیس - در صورت مجلس اشتباه شده.
اردلان - خواستم تقاضا کنم آقایان توجهی بفرمایند که امروز این لایحه بهداشت شهری تمام بشود برای اینکه لایحه دو دوازدهم داریم انتخاب هیئت رئیس داریم اگر ممکن است بعد از دستور آقایان صحبت کنند.

رئیس - آقای خزیمه علم.
خزیمه علم - بنده جزو دیرآمدگان با اجازه بودم بی اجازه مرقوم فرموده اند.
رئیس - با اجازه است همینطور هم خوانده شد آقای پیراسته.

پیراسته - عرض کنم راجع بصورت جلسه چند تذکر دارم خوشبختانه با دقتی که آقایان میکنند صورتجلسات اخیراً خیلی خوب تهیه میشود معذایر بنده تذکری داشتم راجع باین موضوع که جناب آقای فرامرزی استاد محترم بنده برخلاف عقیده ای که داشتند بازم از امریکائیها ماهرانه دفاع کردند در آنجا اینطور نوشته نشده خواستم اصلاح بشود.
فرامرزی - آقای رئیس من اخطار دارم.
رئیس - آقای عرب شیبانی.

عرب شیبانی - در جلسه گذشته همکار محترم من آقای فرامرزی راجع بدادن اسلحه ای صحبت فرمودند که اسمی هم از بنده گفته شده خواستم برای اینکه سوء تفاهمی نشود عرض کنم از طرف بنده اسلحه ای بایشان تقدیم نشده.

نورالدین امامی - من باب مثل گفتند.
رئیس - آقای فرامرزی.

فرامرزی - بنده خیلی متأسف هستم که با یک شوخی که اینجا کردم یکی از بهترین دوستان من و یکی از شریفترین مردمی که من می شناسم که آقای عرب شیبانی باشند (صحیح است) از من کلامتد شدند نه جنابمالی بنده یک هفت تیر دادید نه آقای خسروخان این را من متباب مثل گفتم و چون وقتی اسم آقای خسرو خان را بردم دیدم مثل اینکه مجلس خواست باور بکنند برای اینکه از حجت آن کم بکنم اسم جنابمالی را هم

• من مذاکرات مشروح صد و هفدهمین جلسه از شانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

بردم و خیلی متأسفم از اینکه اسم يك شخص شریفی مثل جنابالی را بردم كه اصلا اسلحه ندارد برای اینکه همه بدانند همچو چیزی صحت ندارد بنابراین معذرت می‌خواهم و همچنین اگر آقای خسروخان هم اوقاتشان تلخ شده از ایشان هم معذرت می‌خواهم و اما این صحبتی که جناب آقای بیراست فرمودند بیاد حرف زول سزار افتادم گفت پروتوس توهم؟ البته این شکی نیست در هر مملکتی که مبتلای سیاست متغالف است سیاه‌بون آن مملکت دلشان می‌خواهد همی بکنند که وقتی در سیاست یکطرفی افتاده اند سیاست دیگری در مملکتشان وارد بشود که تاملی حاصل بشود و آن تامل موجب بقایشان بشود ما در میان دو سیاست قرار گرفته ایم که این دو سیاست هم موجب بقایمان شده و هم موجب زحمتان از دیر زمانی رجال ایران آرزو می‌کردند در میان این دو سیاست يك سیاست ثالثی وارد بشود بلکه بشود از این فشار کاست تا با ثبات و ثباتی وارد هر صه دنیا شد ایرانیها رفتند بطرف ناپلئون قیصر آلمان پیدا شد ایرانیها رفتند بطرف قیصر آلمان بعد آمریکا پیدا شد ایرانیها چشمشان را دوختند بطرف آمریکا و شا راست می‌گویند من هنوز سیاست میل دارم مادامی که این دو سیاست با فشار می‌آورد آمریکا باشد که ما در تنگنا نباشیم وای کاش سه چهارتنی دیگر هم پیدا می‌شد همدیگر را میزدند و ما در این میان سالم بودیم اما آن قسمتی که شما می‌فرمایید من ابدأ قصد دفاع از آمریکا نداشتم من خودم باین عمل مطبوعات آمریکا اعتراض کردم این دفعه اول نیست دفاعت زیادی است که من اعتراض کردم اما اینکه من گفتم تحت تأثیر مضمین داخلی قرار گرفته در این موضوع جلاهم تردید ندارم برای اینکه وقتی مردی آمریکائی آمد اینجا حتماً یکی دو تا راهنما پیدا می‌کند این شکی ندارد در خارجی حتی مصرها مقالاتی دیدم که راجع بایران می‌نویسند گاهی بقدری پرت می‌نویسند که اندازه ندارد مثلا روزنامه البلاغ مصر که از روزنامه های مهم آن مملکت است خود عبدالقادر حرمز آمده اینجا چند روز در تهران مانده بعد نوشته که ایران حمام ندارد يك حوضهای چوبی ایرانیها می‌آزند وزن مردم می‌روند توی آن حوض من آنوقت هم نوشتم که آقا تو مرد مسلمان آمدی در این مملکت مسلمان آنوقت فکر نکردی که در يك مملکت اسلامی زن مردم مسلمان با هم توی يك حوض می‌روند؟ چرا اینچنین شده؟ برای اینکه يك آدم حقه باز مسخرهای خواسته آقا را دست بیندازد و رسوایش کند اینها را دروفکی باو گفته او هم رفته نوشته غالب خارجی هائی که آمده‌اند در این مملکت گویا بطور شده اند كه زاهدانشان اعتراض را با آنها تلقین می‌کنند راجع بآن مطالب هم من موافق باشم اما کسی را هم نمی‌خواهم بیرون خانواده سلطنتی را من مقدس میدانم و صحیح نمیدانم که اسم آنها بیدی برده شود ممکن است ما هزار عیب داشته باشیم ولی بکنفر خارجی را اشخاص مفرض گمراه می‌کنند گویا اینکه خود آنها هم هزار عیب دارند و من اگر الان بخوام کتاب بنویسم راجع به ممالک آمریکائی که چه آنجا رفته ام میتوانم ممالک محترم آمریکا را مفصلاً بنویسم که خود آنها هم نمیتوانند

ردش بکنند.
رئیس - آقای فرامرزی مختصر بفرمائید
فرامرزی - عرضم را تمام میکنم مقصود این است اینهاى كه جنابالی فرمودید من قبول ندارم و چون دوستم هستید نمی‌خواهم بگویم تکذیب می‌کنم.
نورالدین امامی - پس هر دو راست می‌گویند.
رئیس - آقای دکتر بقائی
دکتر بقائی - بنده فقط میخواستم يك تذکره ببقایم ریاست مجلس بدهم از لحاظ اجرای آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی چون در آئین نامه مجلس شورای ملی نوشته شده که حداقل جلسات ۳ ساعت باید طول بکشد این ۲ ساعت حداقل است نه حداکثر جلسه گذشته پنجاه دقیقه قبل از ظهر جلسه تشکیل شده یکساعت بعد از ظهر ختم شده این یکساعت دیگر کجا رفته؟
رئیس - آن آقایانی که در آخر جلسه، جلسه را از اکثریت انداختند و رفتند جزو غایبین هستند
دکتر بقائی - غایبین باید جریمه بشوند
رئیس - همینطور دستور داده ام آنهاى که آخر جلسه غائب میشوند تا میزان ۳ ساعت جریمه بشوند
دکتر بقائی - اسامیشان باید خوانده شود
رئیس - غایبین قبلاً خوانده شد دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست؟ (گفته شد خیر)
۳- بیانات قبل از دستور - آقایان: موقر - حاذقی - پیراسته - جاویری زاده - کشاورز صدر
رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند (چند نفر از نمایندگان - دستور) الان همه برای رای کافی نیست چون باید رای بگیریم بکفایت مذاکرات (مکی - آقای وزیر بهداری هم نیستند) آقای موقر بفرمائید
موقر - در کشورهای راقیه عادت بر این جاری است که وقتی نمایندگان پشت تریبون قرار میگیرند از وضعیت خوب حوزه های انتخابیه خودشان صحبت می‌کنند ولی ما نمایندگان مجلس ایران ناچار هستیم ناهنجاری هائی که در آنجا حکمفرماست منعکس بکنیم بنده اجازه می‌خواهم نسبت باوضاع و احوال وقت بار دشت میشان عرض کنم و تقاضا بکنم آقایان نمایندگان توجه بفرمائید اگر واقعا متقاعد نشدند که وضع این شهرستان بدتر و قبیح تر از سایر شهرستانها است که صحبت میشود آنوقت تشریف بیاورند و اینجا فریاد برزنند که آقا حوزوماً بدتر از آنست قبلاً عرض کنم که شهرستان دشت میشان گویا وقتی دارای دوست هزار نفر جمعیت بود که تهران هم در همین حدود جمعیت داشت در ظرف این چند سال جمعیت تهران از دوست هزار نفر به يك میلیون رسیده و دشت میشان از دوست هزار نفر به صد هزار نفر تقلیل یافته علت این تنزل هم معلوم است برای اینکه باقی ایران خراب میشود تا تهران آباد بشود و علت تقلیل جمعیت دشت میشان هم همان ظلم و تعدی است که

در آنجا حکمفرماست راجع به بهداشت شهرستان دشت میشان اوضاعی وجود دارد که بنده تصور نمیکنم در دنیای تمدن اصلا و ابدأ چنین وضعی وجود داشته باشد در دشت میشان ۹۰ درصد مردم تراخم دارند و فقط آقای فرهودی می‌توانند ادعا بکنند که در دزفول هم تقریباً نظیر این اوضاع حکمفرما است (دکتر کاسمی - آنجا با تراخم مبارزه شده) ولی در آنجا بواسطه توجهات سازمان شاهنشاهی و جدیت آقای فرهودی مبارزه با تراخم شروع شده و پیشرفت هائی حاصل نموده ولی در دشت میشان هنوز شروع نشده است (صفوی - بوشهر هم نیست) در بوشهر کمتر است بنده چند سال پیش که بدبستان سوسنگرد رفتم مدرسه وضع عجیب و غریبی داشت حالا کاری بوضع ساختنش ندارم که چه جور بود معلوم چه لباسی داشتند و شاکرها چه وضعی. شاکرها نشسته بودند روی زمین من دیدم که هدای از آنها تراخم بطوری فرا گرفته که چشمهایشان آماس کرده و چرك کرده و ورم کرده و حقیقه وضع رقت آوری بود من از مدیر دبستان پرسیدم که چرا شاکرهای تراخمی را در دبستان راه میدهید چیزی گفت که واقعا بنده را متاثر کرد گفت در تمام دبستان بکنفر که گرفتار تراخم نباشد مطلقاً وجود خارجی ندارد (صحیح است) مرض سفلیس هم در دشت میشان بوضع عجیبی وجود دارد که ۷۰ درصد مردم بیکانه آنجا گرفتار سفلیس هستند که ۵۰ درصد آنها سفلیس موروثی دارند و هنوز کمترین توجه و اقدامی برای مبارزه با سفلیس و تراخم شروع نشده بنده رفته بودم بهستان که یکی از بهشهای مرزی دشت میشان است در آنجا مرض دیفتری بروز کرده بود در تمام آن بخش که بیست هزار جمعیت دارد نه بکنفر پزشک نه بکنفر پزشک پاره داروساز و نه يك ذره دارو وجود داشت و بهبه های مردم با ابتلا باین امراض قابل علاج گروه گروه می‌مردند و وقتی که مثلا اینجا صحبت داروسازان پراپیکسی به میان می‌آید می‌گویند که چون ما داروساز کم داریم باید اجازه بدهیم اینها هم عمل بکنند ولی این آقایان نیز در تهران می‌مانند و می‌خواهند استفاده بکنند و حاضر نیستند به قاطعی که محتاج به دارو داروساز و پزشک است بروند (صحیح است) راجع بفرهنگ در دشت میشان ۱۹ دبستان وجود دارد که ۱۷ تا از آن ها بابوریا و نی ساخته شده و در آنجا وضعیتی هست که باز هم از این لحاظ دردنیای تمدن نظیر شبیهی ندارد اداره کننده هریک از این دبستانهاى که ازنی درست می‌کنند يك نفر است باین معنی که اول صبح فراش است دبستان را جاروب می‌کند بعد معلوم میشود خودش ناظم است مدیر است و آخر الامر هم با دست خودش از گل صندلی درست می‌کند و با این وضع مدرسه را اداره می‌کند و بعد هم يك وقت سیل می‌آید تمام بوریا و مدرسه و صندلی گلی را از بین میبرد راجع به کشاورزی عرض کنم بعد از اینکه مملکت عراق بعد از جنگ اول دارای استقلال شد يك سیاست هافلانای نسبت به کشاورزی اتخاذ کرد اراضی را بین زارعین تقسیم کردند سدها بستند و کمک هائیکه از نظر علمی لازم بود بجا آوردند و بپردارند هدای

در خوزستان خواستند تقلید از اینکارها بکنند مثلاً در خود دشت میشان خواستند اراضی را بین کشاورزان تقسیم به کنند ولی بدون اینکه مطالعه به کنند که وضع آنجا چه جور است اقدام کردند در حالیکه اراضی دشت میشان باصلاح خودشان متعرك است باین معنی که بواسطه سيل وضع خاک بعضی اراضی که باسيل آبیاری می‌شود سال بعد ممکن است که از این وضع خارج بشود و آب با آنها مسلط نشود و وقتی که امسال آب مسلط نشد باز ممکن است که سال دیگر مسلط بشود و با این ترتیب وضع زمین های زراعتی در دشت میشان همه ساله تغییر می‌نماید این وضع باعث شده که احکام ضد و نقیضی دست این بیچاره ها می‌دهند و در تمام سال بر سر هر قطعه زمین مشغول کشمکش با يك دیگر هستند و این موجب شده که يك همچو درشتی که بهترین دشت ایران از حیث اراضی حاصلخیز و محصول است تمام مردم و رهباى آنجا گرسنه و برهنه هستند هم چنین در تمام دشت میشان يك جاده ساخته وجود ندارد خوزستان شاید نصف بودجه مملکت را تأمین می‌کند سازمان شاهنشاهی سال گذشته دوست ملیون تومان خرج کرد و دوست تومانش را در خوزستان خرج آبادی و عمران نکرد
(دکتر کاسمی - سازمان برنامه نه سازمان شاهنشاهی) صحیح است سازمان برنامه همچنین از لحاظ هشایر در دشت میشان که منطقه هشایری است البته مثل سایر جاها هشایر مطیع هستند و بعضی وقتها هم هشایر باقی پیدا می‌شود (کشاورز صدر - در هشایر باقی هیچ نیست) چرا حالا عرض می‌کنم هدای طغیان کرده و حتی چنگیدند و اینها محکوم باعدام شدند و آنها را بهران آوردند و بعد مورد عفو و ملو کانه قرار گرفتند و بخشیده شدند امروز از این هشایر باقی تقویت می‌کنند و با آنهاى که خدمت کرده‌اند اجحاف می‌کنند (کشاورز صدر - در جاه میدان هم آدم می‌کشند) راجع با مملکت اختصاصی که قرار است تقسیم شود بین کشاورزان (صفوی - فروخته میشود) فروخته می‌شود بهر جهت فروخته هم که بشود منظور این است که بکشاورزان داده بشود با مشروط بسیار آسانی که قابل اجرا و عمل باشد البته جای انکسار نیست که در ایران عدالت اجتماعی وجود خارجی ندارد و در نتیجه این تبعیضات طبقاتی خیلی شدید است و اکثر مردم ایران دچار فقر و فاقه هستند و رفتاری که بسا کشاورزان می‌خورد بنده ادعا می‌کنم که حتی از رفتاری که در جاهای دیگر با حیوانات می‌کنند بدتر است بنده مدار کی دارم که در موقعش از آن میدهیم البته اول کسی که باید متوجه این موضوع بشود شخص اعلیحضرت است که برای رفاه حال کشاورزان اراده فرموده‌اند که این املاک تقسیم بشود (صفوی - فروخته میشود) بنده تعجب میکنم که این موجب سوء تعبیر شده و موجب وسوسه هدای از مالکین شده و بر علیه اجرای این عمل مفید و مقدس عملیاتی میکنند این آقایان فراموش میکنند که دنیا دنیای قرون وسطی نیست و امروز بایستی که يك حداقل معیشت و زندگی برای کشاورزان و

کارگران و رنجبران در نظر داشته باشیم یعنی اگر اینها خوششان داده نشود خودشان حق خودشان را خواهند گرفت امروز مادر مقابل دنیای کمونیزم قرار گرفته‌ایم و آهائی که متوجه این حقیقت نیستند در آتش کمونیزم می‌سوزند نکاهی به چین بکنید بلهستان بکنید ببینید چه آتشی روشن کرده بجا باید قبل از اینکه طبقات یابن حق خودشان را از ما بخواهند با کمال میل و رغبت حقشان را بدهیم و از آنها حمایت بکنیم (صحیح است) (اسلامی - بولهای خارج هم میرسد) آنهم بایستی برسد البته بنده لازم میدانم در این مرقع از این نیت خیر اعلیحضرت هابونی تشکر کنم و انتظار داشته باشم که سرمشقی برای سایر ملاکین ایران بشود و آنها خودشان مقدم بشوند و يك اقداماتی بکنند که شاید انشاء الله این فقر و فاقه از میان برداشته بشود و بنده یقین دارم که در آن صورت وضع عموم مردم خوب خواهد شد و اگر چنانچه مردم گرسنه و برهنه باشند همه این اوضاع رقت باری که الان ملاحظه میفرمائید خواهد ماند ولی بنده یقین دارم که اوضاع عوض خواهد شد و اصلاحاتی بعمل خواهد آمد و انشاء الله باز دیگر ایران روی سعادت خواهد دید انتظار من این است که ما هم همکاری بکنیم و افتخار خدمت با ایران نصیب ما هم بشود در این موقع می‌خواستم راجع بشرکت بیه عراضی کنم و آن این است که دو ملیون تومان برای بهداری کارگران و کارمندان وزارتخانه هاجم آوری کرده‌اند و ششدهم که میخواهند انتقال بدهند بوزارت کار بنده صلاح نمیدانم که این امر بدون موافقت مجلس انجام بگیرد در ضمن از اقداماتی که وزارت کار برای تهیه ساختمان برای کارگران کارخانه سیمان وسیلو و غیره شروع کرده است تقدیر میکنم و امیدوارم که سایر وزارتخانه ها هم بتوانند به موقع خودش برای تأمین آسایش کارمندان خودشان از این قبیل اقدامات بکنند و شاید باین ترتیب بتوانیم با اصلاحات نائل شویم و مردم روی سعادت به بینند اگر وقتی باقی باشد به آقای حائری زاده تقدیم میکنم.
رئیس - آقای حاذقی
دکتر مجتهدی - آقای رئیس این تقسیم وقت واقعا اسباب زحمت شده
رئیس - از وقت ایشان چیزی باقی نمانده بود آقای حاذقی هم خودشان نام نویسی کرده‌اند از وقت کسی استفاده نمیکنند
حاذقی - آقایان همکاران محترم گسواه هستند که من طرفدار صحبت پیش از دستور کمتر هستم البته متغالف هم نیستم برای اینکه باید هم صحبت پیش از دستور بشود و هم کار های جاری قانونگذاری مجلس انجام بگیرد ولی چون در جلسه های اخیر مجلس آقایان همکاران محترم کمتر حوصله فرمودند که کار های قانونگذاری را در آن سه ساعت انجام بدهند این بود که مکرر من اصرار میکردم که صحبت پیش از دستور لااقل بیست از دستور موقوف بشود که اول ما آن دو ساعت و ربع کار لازم مجلس را بکنیم و بعد هم آقایان نمایندگان مطابق حق که نظامنامه به آقایان

داده اگر مطالب لازمی راجع بعوزه انتهای خودشان یا مطالب دیگری دارند برض مجلس شورای ملی برسانند اساساً من بپس مجلس شورای ملی کمال احترام را دارم (دکتر مجتهدی - باید هم داشته باشید) زیرا معتقد هستم که مجلس شورای ملی که مرکز قانون گذاری مملکت است و در حکومت مشروطه اختیارات تام و وسیع راجع بکار مملکت دارد باید محترم شمرده بشود و احترام مجلس هم بسته با احترام اعضای مجلس است و همین دلیل همیشه با فکار و نظریات همکاران محترم احترام میگذارم و با کمال بردباری همیشه بیانات آقایان را استماع میکنم هر کجا معتقد هستم تأیید میکنم و هر کجا هم همراه باشم بالاخره میشنوم برای اینکه وظیفه ما است که بحرف همدیگر گوش بدهیم و صحبت های همدیگر را بشنوم حرفهای حسابی همدیگر را مورد اعتبار و ترتیب اثر قرار بدهیم هریک از آقایان نمایندگان محترم يك یا چند مسئله اساسی لابد جزء برنامه کار آنهاست من هم توبه خودم در این سه دوره اینکه در مجلس شورای ملی بوده‌ام دو مطلب اساسی مورد توجه خاص و طرف تعقیب و اقدام من بوده موضوع اول احترام به مجلس شورای ملی بوده در حقیقت کوشش در جلب توجه همکاران محترم با هیئت موقیت مجلس و ضرورت اینکه مجلس شورای ملی حاکم بر مقدرات مملکت باشد و در انکار عامه مورد احترام و طرف توجه باشد این بود که اگر بعضی از همکاران محترم کمتر توجه باین اصل داشته‌اند همیشه با کمال احترام با آقایان یادآوری کردم در جلسه های خصوصی عراضی کردم که حفظ احترام مجلس اول با نمایندگان محترم مجلس است باید آقایان با کمال عقیده و ایمان مجلس را در انظار عامه ایرانی محترم معرفی کنیم تصمیم های مجلس را طوری عاقلانه و توأم با مصلحت ملت معرفی بکنیم که مردم با کمال رغبت تبعیت بکنند اما سعادت بکنند احترام بگذارند و عمل بکنند موضوع احترام به قانون آقایان محترم خیلی مسئله مهمی است زیرا که مدارس سعادت يك ملت مبتنی بر احترام بقوانین مملکتی است (صحیح است) و روی هدین اصل بوده است که من مکرر عرض میکردم که اعضای مجلس شورای ملی باید خودشان سر مشق احترام بقانون باشند (صحیح است) زیرا که قانون برای همه است و عمل بقانون و احترام بقانون برای هر فردی قریضه اولیه ملی است من مکرر عرض میکردم که آئین نامه مجلس حکم قانون را دارد خودمان وضع کرده‌ایم باید آقایان نمایندگان محترم همه باین نظامنامه آئین نامه احترام بگذارند (صحیح است) احترام بنظامنامه اداره کردن مجلس را خیلی آسان میکنند و ظایف مقام ریاست را خیلی سهل میکنند مسئله قانون گذاری را خیلی توفیق میده که باین ترتیب منظمی پیش برود و نظارت بردستگاه مملکت و جلوگیری از قانون شکنی و تجاوزات دستگاه قوه مجریه را کلیه همه را عملی و سهل میکند اگر آقایان ملاحظه بفرمایند مادران هشت جلسه اخیر توفیق پیدا نکردیم که این قانون بهداشت شهری را تصویب بکنیم زیرا هفتاد هشتاد نفری که می‌بایستی همیشه در مجلس شورای ملی

بردم و خیلی متأسفم از اینکه اسم يك شخص شریفی مثل جناب عالی را بر دم که اصلاً اسلحه ندارد برای اینکه همه بدانند همچو چیزی صحت ندارد بنابراین مندرت می‌خواهم و همچنین اگر آقای خسروخان هم اوقاتشان تلخ شده از ایشان هم مندرت می‌خواهم و اما این صحبتی که جناب آقای بیراسته فرمودند بیاد حرف زول سزار افتادم گفت پروتوس توهم؟ البته این شکی نیست در هر مملکتی که مبتلای سیاست متخالف است سیاستیون آن مملکت دلشان میخواهد عملی بکنند که وقتی در سیاست یکطرفی افتاده اند سیاست دیگری در مملکتشان وارد بشود که تعادلی حاصل بشود و آن تعادل موجب بقایشان بشود ما در میان دو سیاست قرار گرفته ایم که این دو سیاست هم موجب بقایمان شده و هم موجب زحمتمان از دیر زمانی رجال ایران آرزو می‌کردند در میان این دو سیاست يك سیاست ثالثی وارد بشود بلکه بخود از این فشار کاست ناپلئون وقتی وارد هر سه دنیا شد ایرانها رفتند بطرف ناپلئون قیصر آلمان پیدا شد ایرانها رفتند بطرف قیصر آلمان بعد آمریکا پیدا شد ایرانها چشمشان را دوختند بطرف آمریکا و شما راست میگوئید من هنوز سیاستی میل دارم مادامی که این دو سیاست با فشار می‌آورد آمریکا باشد که ما در تنگنا باشیم وای کاش سه چهارتای دیگری پیدا می‌شد هم دیگر را میزدند و ما در این میان سالم بودیم اما آن قسمتی که شما میفرمائید من ابتدا قصد دفاع از آمریکا نداشتم من خودم باین عمل مطبوعات آمریکائی اعتراض کردم این دفعه اول نیست دفاعت زیادی است که من اعتراض کردم اما اینکه من گفتم تحت تأثیر مغرضین داخلی قرار گرفته در این موضوع حلاله هم تردید ندارم برای اینکه وقتی مردی آمریکائی آمد اینجا حتماً یکی دو تا راهت را پیدا می‌کند این شکی ندارد در خارجی حتی مصرها مقالاتی دیدم که راجع بایران مینویسند گاهی بقدری پرت می‌نویسند که اندازه ندارد مثلاً روزنامه البلاغ مصر که از روزنامه های مهم آن مملکت است خود عبدالله قزحزده آمده اینجا چند روز در تهران مانده بعد نوشته که ایران حمام ندارد یک حوضهای چوبی ایرانها میسازند وزن و مرد میروند توی آن حوض من آنوقت هم نوشتم که آقا تو مردم مسلمان آمدی در این مملکت مسلمان آنوقت فکر نکردی که در يك مملکت اسلامی زن و مرد مسلمان با هم توی يك حوض نمیروند؟! چرا اینچور شده؟ برای اینکه يك آدم حقه باز مسخره‌ای خواسته آقا را دست بیندازد و رسوایش کند اینها را دروغی باو گفته او هم رفته نوشته غالب خارجی‌هایی که آمده‌اند در این مملکت اینطور شده اند که زاهدانیان افراطی را باینها تلقین میکنند راجع بآن مطالب هم من موافقم باشم اسم کسی را هم نمیخواهم ببرم خلنواده سلطنتی را من مقدس میدانم و صحیح میدانم که اسم آنها بی‌بندی برده شود ممکن است ما هزار عیب داشته باشیم ولی بکنفر خارجی را اشخاص ممرض گمراه می‌کنند گویا اینکه خود آنها هم هزار عیب دارند و من اگر الان بخواهم کتاب بنویسم راجع به معایب آمریکائی گرچه آنجا رفته‌ام میتوانم معایب مجسم آمریکا را مفصلاً بنویسم که خود آنها هم نمیتوانند

ردش بکنند.
رئیس - آقای فرامرزی مختصر بفرمائید
فرامرزی - عرضم را تمام میکنم مقصود این است اینها که جناب عالی فرمودید من قبول ندارم و چون دوستم هستم نمیخواهم بگویم بکنند می‌کنم.
نورالدین امامی - پس هر دو راست می‌گویند.
رئیس - آقای دکتر بقائی
دکتر بقائی - بنده فقط میخواستم يك تذکری بمقام ریاست مجلس بدم از لحاظ اجرای آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی چون در آئین نامه مجلس شورای ملی نوشته شده که حداقل جلسات ۳ ساعت باید طول بکشد این ۳ ساعت حداقل است نه حداکثر جلسه گذشته پنجاه دقیقه قبل از ظهر جلسه تشکیل شده یکساعت بعد از ظهر ختم شده این یکساعت دیگر کجا رفته؟
رئیس - آن آقایانی که در آخر جلسه جلسه را از اکثریت انداختند و رفتند جزو غائبین هستند
دکتر بقائی - غائبین باید جریمه بشوند
رئیس - همینطور دستور داده ام آنها را که آخر جلسه غائب میشوند تا میزان ۳ ساعت جریمه بشوند
دکتر بقائی - اسامیشان باید خوانده شود
رئیس - غائبین قبلاً خوانده شد دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست؟ (گفته شد خیر)
۲- بیانات قبل از دستور - آقایان موقر - حاذقی - بیراسته - جائری زاده کشاورز صدر
رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند چند نفر از نمایندگان - دستور الان همه برای رای کافی نیست چون باید رای بگیریم بکفایت مذاکرات (مکی - آقای وزیر بهداشت هم نیستند) آقای موقر بفرمائید
موقر - در کشورهای رقیبه عادت بر این جاری است که وقتی نمایندگان یشت تریبون قرار میگیرند از وضعیت خوب حوزه های انتخابیه خودشان صحبت می‌کنند ولی ما نمایندگان مجلس ایران ناچار هستیم ناهنجاری‌هایی که در آنجا حکمفرما است منعکس بکنیم بنده اجازه میخواهم نسبت باوضاع و احوال رقت بار دشت میشان هر ابضی عرض کنم و تقاضا بکنم آقایان نمایندگان توجه بفرمائید اگر واقفاً متقاعد نشده‌اند که وضع این شهرستان بدتر و قبیح تر از سایر شهرستانها است که صحبت میشود آنوقت تشریف بیاورند و اینجا بفرمایند که آقا حوزة ما بدتر از آنست قبلاً عرض کنم که شهرستان دشت میشان بیکوقت دارای دوست هزار نفر جمعیت بود که تهران هم در همین حدود جمعیت داشت در ظرف این چندسال جمعیت تهران از دوست هزار نفر به يك میلیون رسیده و دشت میشان از دوست هزار نفر به صد هزار نفر تقلیل یافته است این تنزل هم معلوم است برای اینکه باقی ایران خراب میشود تا تهران آباد بشود و علت تقلیل جمعیت دشت میشان هم همان ظلم و تعدی است که

در آنجا حکمفرما است راجع به بهداشت شهرستان دشت میشان اوضاعی وجود دارد که بنده تصور نمیکنم در دایای تمدن اصلاً و ابداً چنین وضعی وجود داشته باشد در دشت میشان ۹۰ درصد مردم تراخم دارند و فقط آقای فرهودی می‌توانند ادعا بکنند که در دزفول هم تقریباً نظیر این اوضاع حکمفرما است (دکتر کاسمی - آنجا با تراخم مبارزه شده) ولی در آنجا بواسطه توجهات سازمان شاهنشاهی و جدیت آقای فرهودی مبارزه با تراخم شروع شده و پیشرفت‌هایی حاصل نموده ولی در دشت میشان هنوز شروع نشده است (صفوی - بوشهر هم نیست) در بوشهر کمتر است بنده چند سال پیش که بدبستان سوسنگرد رفتم مدرسه وضع عجیب و غریبی داشت حالا کاری بوضع ساختمانش ندارم که چه جور بود مملدین چه لباسی داشتند و شاکرها چه وضعی. شاکرها نشسته بودند روی زمین من دیدم که عده‌ای از آنها تراخم بهطور کلی فرا گرفته که چشم‌هایشان آماس کرده و چرک کرده و دم کرده و حقیقه وضع رقت‌آوری بود من از مدیر دبستان پرسیدم که چرا شاکرهای تراخمی را در دبستان راه میدهند چیزی گفت که واقفاً بنده را متأثر کرد گفت در تمام دبستان یک نفر که گرفتار تراخم نباشد مطلقاً وجود خارجی ندارد (صحیح است) مرض سفلیس هم در دشت میشان وضع عجیبی وجود دارد که ۷۵ درصد مردم بیکگاه آنجا گرفتار سفلیس هستند که ۵۰ درصد آنها سفلیس موروثی دارند و هنوز کمترین توجه و اقدامی برای مبارزه با سفلیس و تراخم مرضی دشت میشان است در آنجا مرض دیفته‌تری بروز کرده بود در تمام آن بخش که بیست هزار جمعیت دارد نه یک نفر یزشک نه یک نفر یزشکار نه داروساز و نه يك دزه دارو وجود داشت و بچه‌های مردم با ابتلا به باین امراض قابل علاج گروه گروه میمردند و وقتی که مثلا اینجا صحبت داروسازان پراتیکی به میان می‌آید می‌گویند که چون ما داروساز کم داریم باید اجازه بدهیم اینها هم عمل بکنند ولی این آقایان نیز در تهران می‌مانند و می‌خواهند استفاده بکنند و حاضر نیستند به تقاطعی که معتاد به دارو داروساز و یزشک است بروند (صحیح است) راجع بفرهنگ در دشت میشان ۱۹ دبستان وجود دارد که ۱۷ تا از آن‌ها با بوریونی ساخته شده و در آنجا وضعیتی هست که باز هم از این لحاظ دردنیای متمدن نظیر ویشیهی ندارد اداره کننده هریک از این دبستانها اینکه ازنی درست می‌کنند يك نفر است باین معنی که اول صبح فراش است دبستان را جاروب می‌کند بعد معلم میشود خودش ناظم است مدیر است و آخر الامر هم پادست خودش از گل صندلی درست می‌کند و با این وضع مدرسه را اداره می‌کند و بعدم يك وقت سبیل می‌آید تمام بوریونی و مدرسه و صندلی گلی را از بین میبرد راجع به کشاورزی عرض کنم بعد از اینکه مملکت عراق بعد از جنگ اول دارای استقلال شد يك سیاست هافلانهای نسبت به کشاورزی اتخاذ کرد از ارضی را باین زارعین تقسیم کردند سدها بستند و کملک‌هایی که از نظر علمی لازم بود بجا آوردند و بپردازند عده‌ای

در خوزستان خواستند تقلید از اینکارها بکنند مثلاً در خود دشت میشان خواستند اراضی را بین کشاورزان تقسیم بکنند ولی بدون اینکه مطالعه بکنند که وضع آنجا چه جور است اقدام کردند در حالیکه اراضی دشت میشان با اصلاح خودشان متعمر است باین معنی که بواسطه سبیل وضع خاک بعضی اراضی که با سبیل آبیاری می‌شود سال بعد ممکن است که از این وضع خارج بشود و آب بآنجا مسلط نشود و وقتی که امسال آب مسلط شد باز ممکن است که سال دیگر مسلط بشود و با این ترتیب وضع زمین‌های زراعتی در دشت میشان همه ساله تغییر می‌نماید این وضع باعث شده که احکام ضد و نقیضی دست این بیچاره‌ها می‌دهند و در تمام سال بر سر هر قطعه زمین مشغول کشمکش با يك دیگر هستند و این موجب شده که يك هم‌چودشتی که بهترین دشت ایران از حیث اراضی حاصلخیز و محصول است تمام مردم و رعایای آنجا گرسنه و برهنه هستند هم چنین در تمام دشت میشان يك چاه ساخته وجود ندارد خوزستان شاید نصف بودجه مملکت را تأمین می‌کند سازمان شاهنشاهی سال گذشته دوست میلیون تومان خرج کرد و دوست تومان را در خوزستان خرج آبادی و عمران نکرد (دکتر کاسمی - سازمان برنامه نه سازمان شاهنشاهی) صحیح است سازمان برنامه همچنین از لحاظ مشایر در دشت میشان که منطقه کشاورزی است البته مثل سایر جاهای مشایر مطیع هستند و بعضی وقت‌ها هم مشایر یاغی پیدا می‌شود (کشاورز صدر - در مشایر یاغی هیچ نیست) چرا حالا عرض می‌کنم عده‌ای ظنیان کرده و حتی چنگبندند و این‌ها محکوم باعدام شدند و آنها را بتهران آوردند و بعد مورد عفو و موقوفه قرار گرفتند و بخشیده شدند امروز از این مشایر یاغی تقویت می‌کنند و با آنها تکیه خدمت کرده‌اند اجحاف می‌کنند (کشاورز صدر - در جاهای میدان هم آدم می‌کشند) راجع باملاک اختصاصی که قرار است تقسیم شود بین کشاورزان (صفوی - فروخته میشود) فروخته می‌شود به جهت فروخته هم که بشود منظور این است که بکشاورزان داده بشود با مشروط بسیار آسانی که قابل اجرا و عمل باشد البته جای انکار نیست که در ایران عدالت اجتماعی وجود خارجی ندارد و در نتیجه این بیعدالتی اختلافات طبقاتی خیلی شدید است و اکثر مردم ایران دچار قحرفرواقه هستند و رفتاری که بسا کشاورزان می‌خورد بنده ادعا می‌کنم که حتی از رفتاری که در جاهای دیگر با حیوانات میکنند بدتر است بنده مدارکی دارم که در موقمش ارائه میدهم البته اول کسی که باید متوجه این موضوع بشود شخص اعلیحضرت است که برای رفاه حال کشاورزان اراده فرموده‌اند که این املاک تقسیم بشود (صفوی - فروخته میشود) بنده تمجب میکنم که این موجب سوء تعبیر شده و موجب وحشت عده‌ای از مالکین شده و بر علیه اجرای این عمل مفید مقدس عملیاتی میکنند این آقایان فراموش میکنند که دنیا دنیای قرون وسطی نیست و امروز بایستی که يك حداقل معیشت و زندگی برای کشاورزان و

کارگران و رنجبران در نظر داشته باشیم یعنی اگر اینها حقشان داده نشود خودشان حق خودشان را خواهند گرفت امروز مادر مقابل دنیای کمونیزم قرار گرفتیم و آنها را که متوجه این حقیقت نیستند در آتش کمونیزم میسوزند نگاهی به چین بکنید بلهستان بکنید ببینید چه آتشی روشن کرده با باید قبل از اینکه طبقات پایین حق خودشان را از ما بخواهند با کمال میل و رغبت حقشان را بدهیم و از آنها حمایت بکنیم (صحیح است) (اسلامی - بولهای خارج هم میرسد) آنها بایستی برسد البته بنده لازم میدانم در این مرقع از این نیت خیر اعلیحضرت‌ها بونی تشکر کنم و انتظار داشته باشم که سرمشقی برای سایر ملاکین ایران بشود و آنها خودشان مقدم بشوند و يك اقداماتی بکنند که شاید انشاء الله این قحرفرواقه از میان برداشته بشود و بنده یقین دارم که در آن صورت وضع عموم مردم خوب خواهد شد و اگر چنانچه مردم گرسنه و برهنه باشند همه این اوضاع رقت‌باری که الان ملاحظه میفرمائید خواهد ماند ولی بنده یقین دارم که اوضاع عوض خواهد شد و اصلاحاتی بعمل خواهد آمد و انشاء الله بزرگوار ایران روی سعادت خواهد دید انتظار من این است که ما هم همکاری بکنیم و انتخار خدمت بایران نصیب ما هم بشود در این موقع می‌خواستم راجع بشرکت بیه هر ابضی کنم و آن این است که دو میلیون تومان برای بهداری کارگران و کارمندان وزارتخانه‌ها جمع آوری کرده‌اند و شنیده‌ام که میخواهند انتقال بدهند بوزارت کار بنده صلاح نمیدانم که این امر بدون موافقت مجلس انجام بگیرد در ضمن از اقداماتی که وزارت کار برای تهیه ساختمان برای کارگران کارخانه‌ها و وسایلو و غیره شروع کرده است تقدیر میکنم و امیدوارم که سایر وزارتخانه‌ها هم بتوانند بوقع خودش برای تأمین آسایش کارمندان خودشان از این قبیل اقدامات بکنند و شاید باین ترتیب بتوانیم بسا اصلاحات نائل شویم و مردم روی سعادت به بینند اگر وقتی باقی باشد به آقای حائری زاده تقدیم میکنم.
رئیس - آقای حاذقی
دکتر مجتهدی - آقای رئیس این تقسیم وقت واقفاً اسباب زحمت شده
رئیس - از وقت ایشان چیزی باقی نمانده بود آقای حاذقی هم خودشان نام نویسی کرده‌اند از وقت کسی استفاده نمیکنند
حاذقی - آقایان همکاران محترم گدواه هستند که من طرفدار صحبت پیش از دستور سکتر هستم البته مخالف هم نیستم برای اینکه باید هم صحبت پیش از دستور بشود و هم کارهای جاری قانونگذاری مجلس انجام بگیرد ولی چون در جلسه‌های اخیر مجلس آقایان همکاران محترم کمتر حوصله فرمودند که کارهای قانونگذاری را در آن سه ساعت انجام بدهند این بود که مکرر من اصرار میکردم که صحبت پیش از دستور لااقل بیه از دستور موقوف بشود که اول ما آن دو ساعت و ربع کار لازم مجلس را بکنیم و بعدم آقایان نمایندگان مطابق حق که نظامنامه به آقایان

داده اگر مطالب دیگری دارند برض مجلس شورای ملی برسانند اساساً من بمجلس شورای ملی کمال احترام را دارم (دکتر مجتهدی - باید هم داشته باشید) زیرا معتقد هستم که مجلس شورای ملی که مرکز قانون گذاری مملکت است و در حکومت مشروطه اختیارات تام و وسیع راجع بکار مملکت دارد باید محترم شمرده بشود و احترام مجلس هم بسته با احترام اعضای مجلس است و همین دلیل همیشه با فکار و نظریات همکاران محترم احترام میگذازم و با کمال بردباری همیشه بیانات آقایان را استماع میکنم هر کجا معتقد هستم تأیید میکنم و هر کجا هم همراه نباشم بالاخره می‌شوم برای اینکه وظیفه ما است که بحرف هم دیگر گوش بدهیم و صحبت‌های هم دیگر را بشنویم حرفهای حسابی هم دیگر را مورد اعتبار و ترتیب اثر قرار بدهیم هریک از آقایان نمایندگان محترم يك یا چند مسئله اساسی لابد جزء برنامه کار آنهاست من هم بنوبه خودم در این سه دوره بیکه در مجلس شورای ملی بوده‌ام دو مطلب اساسی مورد توجه خاص و طرف تعقیب و اقدام من بوده موضوع اول احترام بمجلس شورای ملی بوده در حقیقت کوشش در جلب توجه همکاران محترم با همیت موقیت مجلس و ضرورت اینکه مجلس شورای ملی حاکم بر مقدرات مملکت باشد و در انکار هایه مورد احترام و طرف توجه باشد این بود که اگر بعضی از همکاران محترم کمتر توجه باین اصل داشته‌اند همیشه با کمال احترام با آقایان یادآوری کردم در جلسه‌های خصوصی هر ابضی کردم که حفظ احترام مجلس اول با نمایندگان محترم مجلس است باید آقایان با کمال عقیده و ایمان مجلس را در انتظار هامة ایرانی محترم معرفی کنیم تصمیم های مجلس را طوری هافلان و توأم با مصلحت ملت معرفی بکنیم که مردم با کمال رغبت تبعیت بکنند اما ساعت بکنند احترام بگذارند و عمل بکنند موضوع احترام به قانون آقایان محترم خیلی مسئله مهمی است زیرا که مدارس سعادت يك ملت مبتنی بر احترام بقوانین مملکتی است (صحیح است) و روی همین اصل بوده است که من مکرر عرض میکردم که اعضای مجلس شورای ملی باید خودشان سرمشق احترام بقانون باشند (صحیح است) زیرا که قانون برای همه است و عمل بقانون و احترام بقانون برای هر فردی فریضه اولیه ملی است من مکرر عرض میکردم که آئین نامه مجلس حکم قانون را دارد خودمان وضع کرده‌ایم باید آقایان نمایندگان محترم همه باین نظامنامه آئین نامه احترام بگذارند (صحیح است) احترام بنظامنامه اداره کردن مجلس را خیلی آسان میکنند وظایف مقام ریاست را خیلی سهل میکنند مسئله قانون گذاری را خیلی توفیق میدهد که باین ترتیب منظمی پیش برود و نظارت بردستگاه مملکت و جلوگیری از قانون شکنی و تجاوزات دستگاه قوه مجریه را کلیه همه را عملی و تسهیل میکند اگر آقایان ملاحظه بفرمایند مادر این هشت جلسه اخیر توفیق پیدا نکردیم که این قانون بهداشت شهری را تصویب بکنیم زیرا هفتاد هشتاد نفری که بیابستی همیشه در مجلس شورای ملی

و در جلسه هفتمت نفر از آقایان همکاران محترم از جلسه خارج میشوند و خواهنده قانون احترام بگذارند یعنی آئین نامه را حاکم بر مجلس بدانند مثل اینکه خودشان را تابع آئین نامه نمانند (صحیح است) این بود که بدون اینکه آقایان رعایت تابلو را بکنند بدون اینکه توجه بکنند که شصت، هفتاد، هشتاد نفر از همکاران محترم آنها برای انجام وظیفه اینجا نشسته اند از جلسه خارج میشوند آقایان! این حرف درست نیست که بعضی از رفقا در بیرون میگویند که وکیل آزاد است بنده عرض میکنم که اینطور نیست وکیل آزاد نیست که قانون را نقض بکند وکیل باید احترام به قانون بگذارد چون آئین نامه میگوید حداقل جلسه مجلس شورای اسلامی سه ساعت است (مکی) - آقای حاذقی وکیل نباید اطاعت در امر بکند باید وجدانش هر جوری فضاوت میکند همانطور اطاعت بکند و رای بدهد نه اینکه بگوید بزور ۹۱ رای بدهد) آقای مکی تصویب قانون بهداشت شهری اطاعت از امر کسی نیست روی مصلحت مملکتی است ما عقیده داریم قوانینی که برای مملکت مفید است تصویب بشود پس روی سخنم آن ۸۰۷ نفری است که الان هم متأسفانه بیرون هستند و متأسفانه همیشه رفقای حاضر باید چوب آنها را بخورند و هرایزی که متوجه آنها است باید با آقایان حضار خطاب بشود این یک موضوعی بود که جزو هدفهای اولیه من بود و خود آقایان هم میدانند که همیشه اول خودم عمل کرده ام و پریروز که همکار محترم آقای دکتر کاسمی به بنده اعتراض کردند من عرض کرده بودم آقایان اطباء اعضای کمیسیون بهداشتی مجلس اگر حرفی و پیشنهادی داشته اند باید در کمیسیون بدهند نه اینکه وقت ما را مرتب با دادن پیشنهادات خودشان بگیرند بنده عرض نکردم که پیشنهاد ایشان مفید نیست عرض کردم که برای طرح هر مطلب مفیدی وقت نیست خود اصل قانون بهتر است که تصویب بشود پریروز خدا شاهد است که من عرض کردم تب داختم و با اینکه کسالت شدیدی داشتم و می خواستم بیخوابم دیدم راحت نیستم گفتم شاید که مجلس احتیاج یک وکیل داشته باشد که اگر کم باشد جلسه از اکثریت بیفتد با حالت تب و کسالت آدم و همینجا عالم بهم خورد که بهداری مجلس بمن اثر کمیون زد آدم نشستم اینجا که کار انجام بدهم پس این هرایزی که میکنم برای تظاهر نیست برای این است که باین اصل عقیده دارم و در تمام این سه دوره ای که در مجلس بودم آقایان همکاران محترم متوجه هستند که همیشه اول از همه میام و می نشینم حتی اگر بمن تلفن بشود سیردهم به تلفن خانه مجلس که هر کس تلفن کرد بگویند بعد از جلسه صحبت کند من برای تلفن برای آب خوردن برای چای خوردن از جلسه خارج نمیشوم مگر بامر مقام ریاست یا هیئت رئیسه که کار لازم قانونگذاری باشد و لایحه (احسن) موضوع دیگری که طرف توجه من بود خدمت بکارهای عمرانی مملکتی و انجام کارهای مردم و بالاخص عمران و آبادی حوزه انتظامیه ام بود البته آقایان تصدیق میفرمایند از وظایف طبیعی

وکیل اینست که باید نسبت بانجام حوائج مردم حوزه انتظامیه اش و هدفهای عمرانی برای محل و موضع حوزه انتخابیه اش فعالیت کند و قدم بردارد (امینی - بشرط اینکه اقدام بفرمایند که اجرا بشود والا حضرتعالی هم تصدیق بفرمایند که ما هم میایم دو ساعت صحبت می کنیم راجع بگیلان در صورتیکه عملی نشود فایده ندارد ما که لال نیستیم) جناب آقای امینی توجه بفرمایند اگر آقایان نمایندگان مجلس قانون را محترم بشمرند و خود مجلس عمل کنند بقوانین مملکتی هیچ دولتی نمیتواند تخلف از قانون بکند (صحیح است) آقای امینی من وقتی خودم بیایم اینجا وجداناً میخوام بدولت بقلان وزارتخانه نامه بکنم ولی رطب خورده منع رطب کی گندمن می بینم ما خود مان احترام قانون را نگاه نمیداریم بعضی از آقایان ما کمال خلوس نیت و حسن عقیده بانجام وظیفه قانونی خود عمل می کنند (امینی - اینرا هم بفرمائید که اختلافات سیاسی داخل مجلس هم هست - تنها این نیست که وکیل پریروز چای بخورد بدست در خارج و الله بدست) نباید جناب آقای امینی در مسائل مملکتی مسائل خصوصی توی کار بیاید (امینی - والله بدست این حرفها) میدانم که همه آقایان آقای دکتر جهان شاه صالح احترام میکنند آقای جهان شاه صالح یکی از وزرای فعال و شریف کابینه هستند مهندس اشرافی و آقای مهندس شریف امامی، اینها وزرای فعال کابینه هستند و تمام آقایان نمایندگان احترام با ایشان میکنند اما چرا این اقدام را با عمل توأم نمیکنند؟ (بهادری - شاور وکلای هستی مقامتان از این اجل تر است) پس باید وکلای که با آنها احترام می گذارند باید بیایند و بنشینند تا انجام حوائج مردم حوزه های انتخابیه شان بشود و همای عمرانی برای بهبود وضع حوزه انتخابیه شان بشود (امینی - بشرطی که اجرا بشود) نسبت بوزرائی که فعالیت می کنند باید علاقت و تقویت کنیم قانونی می آورند بنحلی بنشینیم این قانون را تصویب کنیم حالا عرضی که من دارم امروز یکی راجع بکمیسیون بودجه مجلس شورای اسلامی است من میخوام عرض کنم آقایان نمایندگان که اختیار دادند به ۱۸ نفر از همکاران خودشان (کشاورز صدر اجازه خواست) اجازه بفرمائید بنده عرض را بکنم (کشاورز صدر - منم میخوام جواب عرض کنم) آقایان ۱۸ نفری که بعنوان اعضای کمیسیون بودجه انتخاب شده اند مورد احترام تمام آقایان نمایندگان هستند آقایان باید در تصویب اقلام بودجه رعایت مصالح تمام حوزه های انتخابیه آقایان را بکنند در پیشنهادهایی که دولت برای امور عمرانی هر کجا کرده است بدون رعایت هیچگونه تبعیض نظری و با حسن نیت این پیشنهادهای دولت را که لازم میدانند تصویب بکنند که در نتیجه تمام حوزه های انتخابیه آقایان نمایندگان علی السویه یک نظر مسامه ای اتخاذ بشود و یک کارهای مفید عمرانی انجام بشود من بفرم فرد آقایان اعضای کمیسیون بودجه احترام دارم ولی خواهش میکنم در تصویب اقلام جزء بودجه رعایت این عرض را بکنند و دیگر راجع باضای کمیسیون سازمان بر نامه است من در

دوره گذشته که جزو این کمیسیون بودم یک قدم بزرگی برداشتم که بنفع تمام آقایان نمایندگان بود (غلامرضا فولادوند - اصلاً آقای یک ربع وقتشان هم تمام شد) رئیس - بگذردی تأمل بفرمائید اکثریت نیست (چند دقیقه بعد اکثریت شد) رئیس - بفرمائید حاذقی - و آن قدم این بود که پیشنهاد کردم آقایان که این دو هزار صد میلیون که در هفت سال برای تمام مملکت خرج میشود برای هر شهرستانی یک حداقلی باشد یک صد میلیون در این هفت سال در آن شهرستانها عمل بشود برای چه؟ برای اینکه ما میدانستیم که متأسفانه دستگاههای مملکت علاقمند به تمام شهرستانهای مملکت نیست و فکر میکردیم چند کاری را شروع میکنند و تمام این پولها را خرج می کنند آقای سلطان العلماء طباطبائی هر چه صبر می کنند که چکاری برای شهر برود می شود می بینند که نمیشود (سلطان العلماء - آخر شهرم نخواهد شد) این تبصره بصورت قانون تصویب شد که سازمان برنامه مکلف باشد به تمام شهرستانهای مملکت که ۸۴ شهرستان داریم بهر شهرستان حداقل صد میلیون ریال تخصیص بدهد حق شان ۲۱۰ میلیون ریال است ولی نمیدهند ولی تا صد میلیون ریال واجب و ضروری قانونیست که باید خرج بکنند پس بنابراین استدعا می کنم شهرستان می شود اینرا مورد ردقت قرار بدهند اما رضیکه برای حوزه انتخابیه خودم داشتم بطور خلاصه عرض میکنم آقای وزیر بهداری اینجا تشریف دارند خواهش میکنم اینها را یکی یکی یادداشت بفرمایند و بعرض دولت برسانند رئیس - آقای حاذقی تأمل بفرمائید اکثریت نیست (چند لحظه بعد اکثریت شد) بفرمائید حاذقی - مطالبی که من راجع به حوزه انتخابیه ام دارم آقایان شاهد هستند من همیشه سعی میکنم در وزارتخانه ها تعقیب میکنم و نتیجه اش را بن اطلاع میدهند ولی حالا یک مطالبی است که مدت هاست در تعقیب آن هستم و هنوز نتیجه نرسیده و ناچار از حق قانونی خودم استفاده میکنم و در پیشگاه مجلس شورای ملی باستحضار آقایان محترم میرسانم و از نماینده دولت آقای وزیر بهداری هم خواهش میکنم که در انجام این کارهایی که مدتی در جریان بوده توجه بکنند شهر جهرم یک شهر فلاحتی و کشاورزی است مردم محل هم توجهشان بامور کشاورزی است و سعی آنها همه عبارت از درختکاری، ایجاد نخلستان و مرکبات است و تهیه محصول فلاحتی است بنابراین کسکی که دولت در درجه اول باید با آنها بکند از لحاظ بانک کشاورزی است که باید با آنها کمک شود و چون مردم هم خرده مالک هستند رئیس - آقای حاذقی یک قسمت وقتتان را هم به آقای پیراسته داده اند در نظر داشته باشید حاذقی - بیانک کشاورزی محل دستور بفرمائید اعتباراتی که در اینجا تصویب شده به آنجا بدهند بفرستند که بفرده مالک و افراد بیکار کمک

بشود که بتوانند بکارشان برسند یکی مسأله تپا کوسه که از جهرم بنده مراجعه کرده بودند ولی من بجای آنکه در مجلس طرح بکنم رفتم در پنجاه دکانیات نشستم صحبت کردم و آنچه که بنفع مردم محل بود تصویب گرفتم و تلگراف کردم ولی این موضوعی که من در مجلس صحبت نکرده بودم سبب شد که بعد آنها جناب آقای عماد السلطنه فایده ای که سناتور محترم هستند مراجعه کرده بودند و ایشان سؤال از دولت کردند در جلسه گذشته سنا اینرا مطرح کردند و نظر دولت را جلب کردند من از ایشان کمال تشکر دارم ولی در این حال از دولت تقاضا میکنم که آن تصمیمی که گرفته شده وهم بنفع دولت وهم بنفع کشاورزان است اجرا بکنند موضوع دیگر راههای آن منطقه است آقای وزیر راه بفراس آمدند دیدند بین شیراز و خرم که بخش جهرم است و جهرم و لارستان راه بسیار خراب است اعتباری هم منظور شده بود که متأسفانه کمیسیون بودجه متوجه نشد و یک قسمتی از آنرا حذف کرد خواستم از آقای وزیر راه درخواست بفرمائید که این راه سازی بین شیراز و خرم و لارستان بشیراز و فسا و جهرم اعتباراتی که هست زود تر بعمل ارسال بفرمایند و یک دستگاه جاده صاف کن با آنها بفرستند که راه آن صفحات قابل حمل و نقل کالاهای و مال التجاره های محل بشود که مردم بتوانند بخارج بفرستند و بتوانند عوایدی تحصیل بکنند مسأله دیگر اعتبار راه جهرم و سیستان است پنجاه هزار تومان اعتبار برای آنجا از طرف دولت پیشنهاد شده بود کمیسیون بودجه متأسفانه اینرا حذف کرد من گله دارم از همکاران محترم برای آنکه این یک کاری بود که سه سال بود در جریان بود و حالا که اینرا حذف کرده اند من از دولت خواهش میکنم از محل اعتبارات عمرانی این جاده را که یک بخش جهرم را بجهرم متصل میکنند تکمیل کنند و چون یک قسمت از پول آنرا خود مردم داده اند در این باره توجهی بشود موضوع دیگر راجع باسفالت خیابان مرکزی شهر جهرم است که این در سال گذشته انجام نشد و خواهش می شود از وزارت راه در سال آینده انجام بشود رئیس - آقای حاذقی وقت شما تمام شد حاذقی - الان تمام میکنم چون در وقت مجلس از اکثریت افتاد الان ختم میشود مسأله دیگر موضوع آموزشگاه کشاورزی و مزرعه فلاحتی نمونه آنجا است که امسال قرار بود انجام بشود و انجام نشد دیگر موضوع اجرای تعلیمات اجباری آنجا بود که فرمان هم صادر شده بود و امسال متوقف مانده خواستم عرض کنم که این قسمت را هم توجه بفرمایند در پایان هراتم راجع بشکست بیمارستان مسلولین شیراز همچنین قسمت تأسیس دانشکده کشاورزی و فنی در شهر شیراز همچنین تکمیل آرامگاه سعدی که در سال آینده باید افتتاح شود اینها را دولت کمان توجه بکنند و یک طوری بشود که مردم فارس که مطیع قانون هستند حوائجشان تأمین شود و آخرین نکته مهمی که عرض داشتم مسأله کشمیر بود که این موضوع را آقایان علماً خواهش کرده اند که من بعرض مجلس برسانم که

در این مورد ریاست مجلس شورای ملی هم از سازمان ملل متحد تقاضا کند که با احترام چهار میلیون مردم مسلمان آنجا این مسأله با راه عمومی مراجعه شود و حل بشود (احسن) غلامرضا فولادوند - پنج دقیقه بیشتر وقت نماند رئیس - آقای پیراسته بفرمائید پیراسته - عرض بنده پنج دقیقه هم نیست حضرت آیه الله بهبهانی پیامی به مجلس شورای اسلامی رسانده اند و نامه ای مرقوم فرموده اند که افتخار ابلاغ آنرا بنده داده اند بنده عین نامه را با اجازه آقایان بعرض میرسانم بسم الله الرحمن الرحیم مجلس مقدس شورای ملی خیر اسف انگیز تر نزل و اشراف بانهدام مسجد مبارک مدینه طیبه که جایگاه مقدس حضرت اقدس رسالت پناهی صلی الله علیه و آله و در جراید منتشر و عموم مسلمین را متأثر کرده است البته بسبب آقایان محترم رسیده است آن مقام محترم که عالی ترین مقامات ملی رسمی است از هر مقام بخدمتگذاری بسجده مبارک و جایگاه مقام اقدس نبوت بایستی پیشقدم تر باشد البته بعد از تذکر علاوه بر تشویق عموم طبقات محترم ملت خود نمایندگان ذی شان اقدام باسعادت کافی مالی بهتر ترتیب صلاح بداند خواهند فرمود الاحقر محمد موسوی بهبهانی عین نامه را تقدیم می کنم تلگرافی هم از آقایان قضات کرمانشاهان رسیده راجع باینکه تقاضا کرده اند از مجلس شورای ملی که توجهی بفرمایند که زودتر لایحه تأمین معیشت قضات تصویب بشود که هر دو را تقدیم مقام ریاست میکنم رئیس - آقای حائری زاده بفرمائید پیراسته - سرهنگ فاطمی شکایتی کرده بود بوسیله آقای قبه زاده که آنرا هم تقدیم میکنم حائری زاده - من از آقای صدر زاده تشکر می کنم لایحه به من اجازه دادند که در اینجا قبل از دستور هم استفاده کرده باشم (نورالدین امامی - جناب آقای حائری زاده برای منم چند دقیقه بدهید) و اگر یک روزی برای سؤال ها تقصیر داده شده بود و جناب وزیر خارجه تشریف فرما شده بودند و جواب هراتش بنده را داده بودند محتاج نبود که بیایم پشت تریبون و در موضوع سیاست امروز ایران با ممالک خارج صحبت بکنم و از مقام ریاست خواهش میکنم که هفته ای یکروز یا اول و آخر جلسات را اختصاص بدهند بسؤال و جواب باوزرا تا کارها موقوف نماند و مجبور نشوم ما نطق قبل از دستور بکنیم و وقت مجلس را بگیریم و یک تلگراف بفرستد آقای صدر زاده بمن مرحمت کردند از همدان بوسیله آقای مفیر فرهنگ نماینده محترم همدان تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است که در آن از مقاصد فردی و اجتماعی مسکرات به آقایان یادآوری میشود و اکنون انتظار تسریع در تصویب قانون منع آنرا داریم، آقایان حاجب اسلام همدان آنرا امضا فرموده اند ممالک شرقی خاصه قسمتی از آسیا و آفریقا و مخصوصاً خاور میانه

همیشه طعمه ممالک متعددی و متجاوز بوده گاهی با یکدیگر ساخته و گاهی منفرداً مشغول بردن منابع ثروت این ملل شده در ایران قرارداد ۱۹۰۷ چنگ اول بین المللی و دوم بین المللی شاهد این مدعی است که تمام همد و قراردادهای کانام یکین شد برای حفظ منافع دول فریب امروز روزی است که اکثر ملل شرقی برای اخذ حقوق حقه خود اگر مقاومت نشان دهند حتماً موفق خواهند شد هندوستان تا حدودی بعد از همد موفق شد که استقلال و آزادی خود را تحصیل کند پاکستان و کشمیر هم بنده امیدوارم به هدف خود که آزادی و استقلال کامل است برسد مصر موفق شد قرارداد ۱۹۳۶ را لغو نموده قوای انگلیس را اخراج کند اگر ممالک شرقی قرارداد های همد تجاوز با مجاورین خود منعقد سازند و داخل این دسته بندهای خطرناک نشوند و از این تشنج و انقلاب دنیا استفاده کرده مشغول اصلاحات داخلی خود شده ممکن است در موقع چنگ بین المللی بعد بتوانند تاحدی خود را از خطر نجات دهند و مانند کره مورد حمله طرفین واقع نشوند با امتحان چند سال اخیر مخصوصاً در موقع اشغال قوای طرفین تکلیف قوای انتظامی ایران معلوم است وقتی ملتها راضی از زمامداران خود نباشند البته چنگ نخواهند کرد و در ایران کسی از اولیا امور راضی نیست دول جنگجوی یکی بعد از دیگری منافع آنها را راجع بایران مورد نظر و وقت قرار میدهم اول انگلستان در موقع صلح مشغول بردن منابع ثروت ایران است و برای اینکه صاحب مال فرصت نداشته باشد که مطالبه حقوق حقه خود را بنماید هر روز یک بازی و زحمت درست میکنند (صحیح است) ایران اگر بنا بود سلطنتی باشد چه فوق میگردد اگر فامیل قاجار یا پهلوی باشند انگلستان از طرفی مروج مذهب و در همان موقع مروج دسته جاسوسی مخفی مانند بهائی و غیره بوده از یکطرف عنوان تصفیه ادارات و بنده الف و ب و ج از طرفی عمل مخالف شده و می شود فاصله هر فرد از اجتماع بیشتر شد بیشتر مورد کمک و مساعدت انگلیس واقع خواهد شد بیچاره احمد شاه موافقت با قرارداد ۱۹۱۹ نکرد چه بلا بسر او آوردند ولی بعد از آن انگلیس مقتدر فاتح بعد از چنگ اول امروز وجود خارجی ندارد وقتی ملت مصر توقع خروج قشون انگلیس و لغو قرارداد ۱۹۳۶ را بنماید بسا کمال سحر است مجبور به اطاعت می گردد امروز انگلستان در سایه کمک و مساعدت امریک حیات دارد و در صرف دول هست و اگر مساعدت امریک نبود امروز انگلیس در روی زمین وجود خارجی نداشت فقط در ایران یک مشت قره نو گره های وفادار انگلیس کیول و مقام آنها در گرو لندن است مدافع منافع انگلستان میباشند و بعد از بقدری مورد نفرت

کنند این درست نیست با عدالت تطبیق نمیکند جلسه اداری یعنی چنان جلسه ای باشد که شخص دعوت نشود در آنجا فقط خود قاضی پرونده را ببیند و رویش تصمیم اتخاذ کند این مناسب با چنین موردی نیست . اینجا تماس با حقوق اشخاص دارد ، باید مدارات او شنیده بشود و رسیدگی بشود و در پایان آن رأی قضائی بدهند منتهی برای اینکه طولانی نشود و در دادگستری متأسفانه طولانی میشود در پایان پیشنهاد هم نوشته شده که خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد ، این کافی است و منظور را از هر جهت تأمین میکند ، ولی کلمه جلسه اداری همانطور که عرض کردم باید حذف شود

دکتر جلالی - آقای امامی مراعات میفرمائید که آنهم حذف شود و ما هم میزنیم

صدرزاده - پیشنهاد آقای دکتر جلالی با حذف قسمتی که موافقت کردند اینطور میشود : ماده ۱۲ - گزارشی که بازرسان فنی و مأمورین بهداشتی وزارت بهداشت و بهداری و بهداری شهرداری که بموجب ابلاغ وزارتی معین میشوند و در حدود این قانون یا قوانین بهداشتی به مقامات مربوطه میدهند و بر حسب این قانون بدادگاه از جاع میشود ، دادگاه مکلف است خارج از نوبت رسیدگی نماید و نظریه دادگاه فقط قابل پژوهش است .

تبصره - در مورد بازرسی مصنوعات و محصولات حیوانی وزارت بهداشتی میتواند از دام پزشکی استفاده نماید .

رئیس - آقای وزیر بهداشت موافقت میکنند؟

وزیر بهداشت - عرض کنم که پیشنهاد آقای دکتر جلالی از هر جهت نظر آقایان نمایندگان محترم را تأمین میکند . برای اینکه بنده دیدم آقایان بالنت ضابطه مخالفتند (صحیح است) بنابراین ما هم نظریه اینست که طبق نظر مجلس رفتار کنیم وقتی مجلس شورای ملی نشان داد که مخالف با این لفظ ضابطه بوده ، بنده کاملاً موافقم با این عقیده و با این پیشنهاد موافقت دارم مخصوصاً که دو ماده هم یکی میشود و زودتر خلاص میشویم از دست این لایحه

رئیس - رأی گرفته میشود به این پیشنهاد ، خواهش میکنم آقایان ده دقیقه بکریع بنشینند این کار بگذرد (صحیح است) اول مجلس که اکثریت برای کار نیست نطق قبل از دستور میشود

دکتر بقائی - جریده کنید درست می شود .

رئیس - بیرون رفتن و آمدن که جریمه ندارد ، بگریه بیاید برای گرفته میشود رأی گرفته میشود پیشنهاد آقای دکتر جلالی ، آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد دیگر قرائت میشود ؟

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده ۱۲ پیشنهاد آقای دکتر جلالی جلسه اداری اضافه شود

امامی اهری

رئیس - آقای امامی اهری

امامی اهری - بغود آقایان هم اتفاقاً توضیح

دادم امروز هم این پیشنهاد را بنده داده بودم منظور از تمام این دستگاههایی که هست از قبیل هدیه و زاندارمری و شهر بانی و این تشکیلات هر یک و طولی (مکی - هیچکدامش ببرد نیخورد سه سال از قتل معد مسعود میگردد و هنوز این دستگاه نتوانسته است قاتل معد مسعود را که مشخص و معین است پیدا کند) مقصود از این قوانین حفظ جان و مال و ناموس اشخاص است استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند وقتی که پیشنهادی داده میشود و در اطرافش توضیح داده میشود توجه نشود ، بنده آنروز هم این را توضیح دادم اگر شخصی را مستحق توفیق بکنم مقنن آمده میگردد دادگاه شهرستان در موقع رسیدگی بقرار توفیق در جلسه اداری رسیدگی بکنند هلش چیست ؟ هلش اینست که اگر بنا بشود معسکه مکلف باشد همان تشریفات را که در جریان رسیدگی عادی اجرا میکنند ، در آنجا هم اجرا بکنند مدتها ممکنست آن شخص توفیق شده در بازداشت بماند و معسکه نتواند تکلیفش را معین بکند . روی همان اصل میگردد در جلسه اداری و این برای اینست که زودتر تکلیف معلوم شود اینجا هم آقای مال اشخاص باز داشت میشود درست یک مرخصخانه . یک محلی یک مطبی را شما بموجب این ماده میخواهید ببینید و در اینجا هم باید برای آن شخص هم یک حق قائل بشوید برای حفظ انتظامات جامعه این تمدنی را لازم میدانید باید این حق را هم برای او قائل بشوید که بتواند معسکه بطور فوق العاده رسیدگی بکند و من این قسمت را توضیح میدهم که آقای نبوی توجه بفرمایند این مانعی ندارد که اگر لازم است طرف را میخواهد توضیحات میخواهد ولی این می تواند دو سه روز ببرد بمنزل خودش رسیدگی بکند و نظر خودش را بدهد یا این طور عمل شود یا بنظر بعضی از آقایان معدودتر بکنند بنده با اینهم موافقم بنده در پیشنهاد خود اصراری ندارم منظور اینست که یک ضرب الاجلی که اگر جلسه تشریفات محاکماتی هم قرار بدهید باید قید بفرمائید که در ظرف ده روز (نبوی - عیبی ندارد) بنده موافقم با این قسمت که اگر آقایان موافقت بکنند این قسمت را اضافه می کنم که در خارج از نوبت و در ظرف ده روز

نمایندگان - صحیح است مخالفی نیست

امامی اهری - جلسه اداری را پس بگیریم و قید شود (بغود فوق العاده و در ظرف ده روز)

رئیس - آقایانیکه با این اصلاح موافقت قیام بفرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد علاوه میشود بآن پیشنهاد آقای دکتر جلالی ، دیگر پیشنهادی در این ماده نیست رأی گرفته میشود باین ماده آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۱۳ هم از بین میرود چون باین پیشنهاد دیگر ماده ۱۳ مورد ندارد ماده ۱۴ قرائت میشود (ماده ۱۴ شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۴ - وزارت بهداشتی میتواند در صورت لزوم وظایف مربوط بعود را که در این قانون مطرح است ببهادرهای شهرداری واگذار

عدهای از نمایندگان - مخالفی نیست

رئیس - مخالفی نیست ؟ (گفته شد - خیر)

پیشنهادات قرائت میشود

(پیشنهاد آقای مهدی ارباب بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ذیل ماده ۱۴ اضافه شود ، در تقاطعی که بهیچوجه سازمان بهداری وجود ندارد اجرای مقررات این قانون با استثنای آنچه مربوط بقلب در ساختن دارو ماسکولات و مشروبات است موقوف با ایجاد تأسیسات بهداشتی است (عدهای از نمایندگان - پس گرفتند)

(زنک رئیس)

رئیس - آقای ارباب بفرمائید حرفتان را بزنید

مهدی ارباب - بنده خواستم از همانجا مسترد دارم ولی آقایان کم لطفی کردند محتاج شدم بیایم این جا پشت تریبون عرض کنم (عدهای از نمایندگان - حالا پس بگیرید) بگو وقتی بنده در ساوجبلاغ رفته بودم آنجا دیدم مرض حصه بطوری در این دهه شیوع پیدا کرده که هر را مبتلا نموده است آدمم وزارت بهداشتی گفتیم که یک طبیبی فوری آنجا بفرستید که یک عطاری در آنجا هست و مرض حصه را با فلوس معالجه میکند (دکتر بقائی - شما چرا در حوزه آقای کهید دخالت کردید) در وزارت بهداشتی بمن گفتند این را نگویید برای اینکه همان عطاریا هم مانع میشوند و کسی را هم نداریم که بفرستیم معالجه بکنند مقصود اینست که در بعضی جاهائی که طبیب نباشد فلانیک کسی باشد که ببرد مردم بخورد حالا چون این موضوع را انشاء الله آقای وزیر بهداشت تأمین میکنند (وزیر بهداشتی - نظر شما را تأمین میکنم) بنده هم پیشنهاد را مسترد میکنم (احسنت)

رئیس - رأی گرفته میشود بنده ۱۴ آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد ماده ۱۵ که آخرین ماده لایحه بهداشت شهری است قرائت میشود

(ماده ۱۵ بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۵ آیین نامه های مربوط باین قانون را وزارت بهداشتی و شهرداری تهیه نموده و پس از تصویب وزارتین دادگستری و بهداری در تمام کشور قابل اجرا خواهد بود

وزیر بهداشتی - بجای شهرداری بنویسید وزارت کشور چون اشتباه شده (نمایندگان - صحیح است)

رئیس - آقای امینی

امینی - اتفاقاً بنده این قسمتی را که آقای وزیر بهداشتی فرمودند می خواستم متذکر بشوم که قانون باید در تمام کشور اجرا شود شهرداری تهران کافی نیست باید وزارت کشور این را تصویب بکند اینرا اگر اصلاح بفرمائید بنده نظری ندارم

وزیر بهداشتی - عرض کردم اشتباه شده اصلاح میشود

رئیس - آقای تیمورتاش

تیمورتاش - بنده در واقع از این ماده و از طرح این ماده افتخار فرصت میکنم و میخواهم از حضور جناب آقای وزیر بهداشتی استدعا کنم نکاتی که راجع بولایات و راجع بخدمت تکافی پزشکی در ولایات تذکراتی داده شده توجه بفرمایند و آیین نامه را طوری تنظیم بفرمایند که این معظورات مرتفع شود

وزیر بهداشتی - اطاعت میشود

رئیس - آقای فرامرزی

فرامرزی - افتراض بنده همان بود که آقای امینی تذکره دادند و فرمودید که اصلاح میشود دیگر عرضی ندارم

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده که قرائت میشود

(پیشنهاد کفایت مذاکرات بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد کفایت مذاکرات میکنم - معد علی مسعودی

جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست

رئیس - رأی گرفته میشود پیشنهاد کفایت مذاکرات آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد یک پیشنهاد هم هست که قرائت میشود

(پیشنهاد آقای نورالدین امامی بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده ۱۵ کلمه شهرداری حذف شود - نورالدین امامی

رئیس - بجایش وزارت کشور گذاشته شد

امامی - پس گرفتند

رئیس - رأی گرفته میشود بنده ۱۵ آقایانی که موافقت قیام بکنند (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد ماده العاقبه پیشنهادی آقای فرهودی هم قرائت میشود

(ماده العاقبه پیشنهادی آقای فرهودی بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی - ماده العاقبه زیر را بلاوجه بهداشت شهری پیشنهاد میکنم

ماده العاقبه - دولت مکلف است برای تأمین بهداشت دستاها طرح جامعی تنظیم نماید و بوسیله سازمانها ثابت یا سیار بموقع اجرا بگذارد فرهودی

رئیس - آقای فرهودی

فرهودی - عرض کنم بنده در یک موفه دیگری و یک مناسبتی اینجا عرض کردم که قانون هر وقت در مجلس شورای ملی تصویب می شود باید نظرش استفاده اکثریت اهالی مملکت باشد (صحیح است) آن قانونی صحیح است ، آن قانونی اجرا می شود ، آن قانونی پیشرفت می کند که نفع اکثریت جامعه را تضمین بکند (صحیح است) عرض کنم در آماری که چند سال پیش اداره آمار منتشر کرد بنده دقت کردم در آنجا ۱۰۷ شهر برای مملکت ما نوشته اولش تهران آخرش جویندگان آباد که ۲۷۷۵ نفر جمعیت دارد و جمعیت این ۱۰۷ شهر را بنده جمع زدم شد سه میلیون و نیم بقیه نفوس ایران کجا هستند ؟ بقیه در دهات هستند و ایلات و عشایر یعنی اکثریت مردم ایران ۱۳ میلیون در دهات هستند سه میلیون و نیم در شهرها (صحیح است) آنوقت ماده جلسه این لایحه را مطرح کردیم و مطعل شدید قانونی گذرانیدیم باسم بهداشت شهری یعنی در صورتیکه کاملاً اجرا شود آن سه میلیون و نیم نفری که در شهرها هستند از این قانون استفاده می کنند پس بنابراین تکلیف دولت است که طرحی تهیه کند و همچنین توجه مجلس شورای ملی باید این باشد که اهالی دهستانها

هم کم و بیش از بهداشت استفاده بکنند (صحیح است) این است که بنده پیشنهاد کردم دولت یک طرح جامعی برای تأمین بهداشت دستاها تنظیم بکند و بوسیله سازمانهای ثابت یا سیار آنرا بموقع اجرا بگذارد برای اینکه بنده اطلاع پیدا کردم یک چنین طرحی در ممالک خاور میانه اجرا شده و بهداشتی دهات به صورت سیار در آمده یعنی آمبولانس و طبیب و دوا و سایر لوازم در دهات گردش میکنند و مرصهارا معالجه می کنند و دوا میدهند برای اینکه از این پستهای سیار هم استفاده شده باشد بنده در این پیشنهاد تصریح کردم و این در حقیقت برای دولت یک تکلیف عادی است که یک طرح جامعی برای بهداشت دهات و دهستانها تهیه کند و مانند سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی که خوشبختانه این قسمت را در برنامه خود مورد توجه قرار داده و در حدود پنجاه درمانگاه تأسیس کرده البته هر یک از این درمانگاهها یک شماع عادی دارد ولی ممالک بسیاری از دهات هستند که معرور از بهداشت میباشد بنده خواهش می کنم که آقای وزیر بهداشتی هم باین پیشنهاد موافقت بفرمایند و تصویب بشود (نمایندگان - رأی)

رئیس - دولت مکلف است برای تأمین بهداشت دهستانها طرح جامعی تهیه کند این مورد ندارد بقیه بنده رأی نمی خواهد آقای وزیر بهداشتی بفرمائید .

وزیر بهداشتی - عرض کنم بنده توضیح می دهم تصور می کنم با توضیح بنده جناب آقای فرهودی این پیشنهاد را پس خواهند گرفت بدلیل اینکه این نظر آقای فرهودی الان مورد عمل است الان در ساوجبلاغ و در اطراف تهران و بافت آباد ۱۷۳ دهکده بنوان منطقه بهداشتی روستائی داریم همانا کیم (فرهودی - در تمام مملکت باید بشود) اجازه بفرمائید قبل از اینکه در تمام مملکت عمل کنیم بایستی که در یک منطقه ای آزمایش کنیم با سازمان بهداشت جهانی مذاکره کردیم سازمان بهداشت جهانی متعصمی فرستاد و مناطق روستائی طبق نظر سازمان بهداشت جهانی در تمام کشور ایجاد می شود و برای آنکه نحوه تجربه کار معین شود مافلا در این دهات داریم عمل میکنیم و اگر یک روز آقایان وقت داشته باشند هوا بهتر باشد چون الان جاده ها خوب نیست گل است تشریف بیاورند ببینند مادر بافت آباد و دهات فار و نشاپویه چکار می کنیم همین صلی را که حضرت تالی می فرمائید مالان شروع کرده ایم اتومبیل سیار هست ، خانه های مردم تمام شماره گذاری شده ، و در تمام خانه ها رفته اند مردم را بر علیه آبه و حصه تلقیح میکنند و در ۱۰ دهستان ۱۵ دهستان یک مرکز ساخته میشود که آن دهستانها می توانند بآنجا مراجعه بکنند همین عمل را ترکیه کرده است ما ۴۸ هزار دهکده داریم اینها را وزارت بهداشتی با کمک سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و شیر و خورشید سرخ تقسیم بندی کرده و ما در این مناطق بهداشتی داریم عمل می کنیم بنابراین لزومی ندارد که در اینجا ذکر شود که دولت طرح تهیه کند این طرح تهیه شده عمل هم شده الان هم عمل میشود

آقایان را دعوت می کنم که تشریف بیاورند ملاحظه بفرمایند منتهی این عمل را در تمام ایران یک مرتبه نمیشود شروع کرد و باید در یک نقطه بطور آزمایش شروع کنیم و در ۱۷۳ دهکده زیر نظر خودمان شروع کرده ایم که بعد در سایر مناطق عمل خواهیم کرد و عملی که الان سازمان خدمات اجتماعی خواهد کرد و شیر خورشید میکند و وزارت بهداشتی در نظر گرفته نظر آقای فرهودی که کاملاً صحیح است و اصولی هم هست دارد الان عمل میشود احتیاج به پیشنهاد نیست

محمد علی سعودی - نظر آقایان تأمین است .

فرهودی - مربوط با اکثریت مردم مملکت ایران است و عیبی ندارد که موکد بشود و دولت مکلف گردد

رئیس - یک اشتباهی در ماده ۱۵ شده در آن قسمت که مینویسد :

آیین نامه های مربوط باین قانون را وزارت بهداشتی و وزارت کشور تهیه نموده و پس از تصویب وزارتین دادگستری و بهداری ، باید که کمیسیون های دادگستری و بهداری آیین نامه را تصویب بکنند

وزیر بهداشتی - اشتباه ماشینی است همینطور که فرمودید اصلاح میشود

رئیس - با این ترتیب گمان میکنم نظر آقای فرهودی هم تأمین است

فرهودی - پیشنهاد بنده مربوط بتأمین بهداشت شهرستانها است آقای وزیر بهداشتی هم که می فرمایند مشغول هستند بنا بر این مجلس رأی بدهد که یک تکلیف همیشه و همه جائی باشد .

رئیس - این یک چیز مهمی است که نمیشود رأی گرفت باید معلوم شود در مرتبه قرائت میشود

امینی - رأی بگیریم برای فرمودی (ماده العاقبه پیشنهادی آقای فرهودی بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - اول دولت نتواند طرح تهیه کند باید لایحه بیاورد

فرهودی - بنده طرح را بنقشه تبدیل میکنم و نقشه جامعی

رئیس - دولت خودش طرح بکند و خودش هم بموقع اجرا بگذارد؟ این باید اصلاح بشود چیز صحیحی نیست طرح را باید تغییر بدهید ، آقای نورالدین امامی بفرمائید

نورالدین امامی - استدعا میکنم جناب آقای فرهودی بفرمایند بنده توجه بفرمائید اولاً ثبت الارشس تم الاقش اولاً شما برای شهرها طبیب و دکتر پیدا بکنید تا بعد برویم سراغ دهستانها (فرهودی - نه آقایان حرف را فرمائید) جناب آقای فرهودی توجه بفرمائید حوزه انتخابیه من در حدود یک میلیون نفوس دارد آنجا سه طبیب و دو دکتر نداریم سه طبیب برای یک میلیون نفوس نداریم بنده موافقم که اول در تمام دهستانها بیمارستان بسازند درمانگاه بسازند بعد بروند بشهرستانها چون اشخاصی که در شهر نشسته اند و سائلشان بیشتر است بهتر میتوانند خودشان

را ملاحظه کنند ولی این طرح ایشان اصلا طرح نیست دولت مکلف است خودش اینکار را بکند این معنی ندارد که ما قانون بگذاریم و یک تکلیفی را که دولت دارد برای اومعین بکنیم. مثل اینست که ما بگوئیم دولت مکلف است که امنیت شهر تهران را تأمین بکند یکی از وظایف دولت اینست که طبیب تهیه بکند در مانگاه درست بکند در دهستانها و در اقصی نقاط مملکت . دیگر این طرح لازم ندارد (کشاورز صدر تا کیدش مگر چه عیبی دارد؟) جناب آقای کشاورز صدر چه فایده دارد مثل اینست که ما حالا بگوئیم روز است دولت خودش باید اینکار را بکند (کشاورز صدر - نی کند) اگر نمی کند باید وادارش بکند که عمل نماید در حکومت مشروطه نمایندگان مجلس حاکم بر دولت هستند اگر دولت یک وظیفه ای را انجام نمی دهد شما باید او را مکلف بانجام کار بنمائید .

رئیس - آقای فرهودی اصلاحی در عبارت پیشنهاد نوهه اند که فرائض میشود (پیشنهاد بشرح زیر فرائض شد) ماده الحاقیه - دولت مکلف است برای تأمین بهداشت دهستانها طرح جامعی تنظیم ویس از تصویب کیسیون بهداری مجلس شورای ملی بوسله سازمان های ثابت باسایر بوقع اجرا بگذارد فرهودی **ذوالفقاری** - پیشنهاد خرج است **رئیس** - آقایانی که با این پیشنهاد موافقت قیام فرمایند (اگر برخاستند) تصویب شد يك ماده الحاقیه دیگر هم هست که فرائض میشود (ماده الحاقیه پیشنهادی آقای معمل بشرح زیر فرائض شد)

پیشنهاد میکنم ماده ذیل بنام ماده الحاقیه یا ماده شانزدهم بقانون ضمیمه شود
ماده ۱۶ - در شهرهایی که آب آشامیدنی مردم لوله کشی نشده و تصفیه نگردیده وزارت بهداری مکلف است که آب مشروب شهر نشینان را زیر نظر گرفته و متناسب با وضع آن شهر یا نظر شهرداری آنجا تریبی که تأمین وضع صحی مردم را نمایند بدهد و آئین نامه مخصوص بملواقت شهرداری تهیه و منتشر نماید و متخلفین از آن مقررات را از یک ماهالی شش ماه حبس تأدیبی بتواند محکوم نماید این مقررات شامل اشخاصی که آب قنوت مورد شرب مردم را آلوده می کنند یا در موقع حمل و نقل و فروش آب اقدامی نمایند میشود - معمل

رئیس - آقای معمل **معمل** - بنده اهمیت موضوع آب را در بهداشت اهل این مملکت از سایر چیزها بیشتر میدانم در این قانون بهداشت آقایان توجه فرمودید که بیشتر نکات دقیق و کوچک رعایت شده مثلا ذکر شده که در اثر سفیدگری ظروف با مواد سمی ممکن است که دست کسی آلوده شود آقای وزیر بهداری استدعا میکنم توجه فرمائید ولی قسمت مهم آلودگی مردم بواسطه آب است پیشنهاد بنده خلاصه اش اینست که تا موقتی که شهرها دارای آب تصفیه شده و لوله کشی نیست وزارت

بهداری در آب مشروب مردم مراقبت بکند و بتواند از مملکت مرده می که آب مشروب را آلوده میکنند جلوگیری بکند (صحیح است) اگر بنظر تان این پیشنهاد مهم می آید و اگر قضیه آب اهمیت دارد باین پیشنهاد ترتیب اثر بدهید و اگر دلایلی هست که غیر این موضوع اهمیت ندارد خود بنده هم وقتی دلائل را شنیدم مصر نیستم .

رئیس - آقای رضوی (رضوی - بنده مخالفی ندارم) آقای مهدی ارباب (ارباب - موافقم) آقای نبوی فرمائید .

نبوی - مگر کسی ممکن است مخالفت کند باینکه آب شهرها تمیز باشد (یکی از نمایندگان - پس مخالف چی هستید ؟) اجازه فرمائید هیچکس مخالف این نیست نه مجلس نه وزارت بهداری ولی در موقع دادن پیشنهادات باید امکان کارها را در نظر داشت برای اینکه آب شهرها تمیز شود بایستی اقدام بلوله کشی بکنند در سازمان برنامه اقداماتی شده ما در آنجا جوهری برای اینکار در نظر گرفتیم که انشاء الله این کار در ظرف یکی دو سال عملی شود این پیشنهاد نه مربوط باین لایحه است و نه سواتش فراهم است مثل اینست که کسی پیشنهاد کند که دولت مکلف است در ظرف ۲ سال تمام کویر را مزروع بکند مگر این ممکن است ؟ این کار شدنی نیست پیشنهادی که در مجلس آقایان باید رویش رای دهند باید چیزی باشد که دولت واقعا بتواند آنرا انجام بدهد چیزی باشد که مقدور باشد شهرداریها و دولت هم الان این تکلیف را دارند ولی اجرای آن فعلا از حدود فرشتان خارج است و این پیشنهاد باعث میشود که شاید بقی مواد این لایحه را ست بکنند زیرا امکان انجام ندارد استدعا دارم جناب آقای معمل پیشنهادتان را مسترد فرمائید و اجازه فرمایند که این لایحه به همین صورت تصویب شود و در قسمت تصفیه و لوله کشی آب دولت متخول است و پروژهها و نقشه ها برای اینکار تهیه شده .

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای معمل آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد يك ماده الحاقیه دیگر رسیده که فرائض می شود .

ماده الحاقیه پیشنهادی آقای حائری زاده بشرح زیر فرائض شد
ماده الحاقیه در صورتی ماده ۱۰ قابل اجرا است که مؤسسات بهتری دولت برای رفع حوائج صومی در معمل داشته باشد تشخیص بهتری با خود وزارت بهداری است حائری زاده

وزیر بهداری - عین همین پیشنهاد آقای ارباب داده بودند

رئیس - آقای حائری زاده **حائری زاده** - یکساده ۱۰ ما اینجا تصویب کردیم که نوشته است و کسانیکه بخوانند اما کن صومی و مؤسسات بهداشتی و درمانی دائر نمایند قلا باید پروانه بهداشتی از بهداری محل راجع بتناسب بودن ساختمان و تجهیزات آن اخذ نمایند و نسبت باماکن

مزبور فوق که دائر میباشد بهداری محل مکلف بیازرسی بوده و در صورتیکه وضعیت اماکن مزبور مشروبا مخالف بهداشت باشد بداننده آن اخطار خواهد شد تا در ظرف مدت معینی که متناسب با رفع نواقص لازم است معاینی که به آن اخطار شده رفع کند و چنانچه در ظرف مهلت مقرر رفع معاینه نکند آن مکان از طرف بهداری بسته خواهد شد . این عین ماده است اینجا مملکت ایران است و ما مورین مامه همین هائی هستند که می شناسیم مثلا اگر رئیس بهداری زنجان خودش خواست محکمه ای باز بکند و یکد کتری هم در زنجان هست و محکمه ای دارد و مردم هم باو اعتماد و اوقات دارد و مراجعه میکنند آن رئیس بهداری میخواهد محکمه او را ببندد و باستناد این ماده و تشخیص او بعنوان اینکه اطاق مرطوب است و نور کافی ندارد و تجهیزات مثل امریکا کامل و کافی نیست اسباب زحمت برای مردم درست میکند مثل اینکه در خود تهران يك آسایشگاهی د کتر محمد یزدی در نیوران برای مسولین درست کرده بود هر روز يك بازی در میآوردند که آسایشگاهش را به بندند منم موافقم که اگر دولت يك مؤسسه ای داشته باشد و این مرضها را بتواند قبول کند اینها را به بندد ولی وقتی خود دولت جای بهتری ندارد که مرضها را آنجا نگاهداری بکند نباید باین بهانه مؤسسات موجود را هم از بین ببرد ما باید متناسب را در نظر بگیریم تهرانی که اینهمه مسلول دارد و دولت نمی تواند از آنها نگاهداری بکند چنانچه در صحن مجلس چند نفر مسولین شرکت نفت متحصنند دولت چناندارد که اینها را نگاهداری بکند و تا دولت نمیتواند وسائل آسایش آنها را فراهم بکند حق ندارد يك مؤسسه ای را که یک نفر برای آسایش مسولین تهیه کرده بپناه جوئی به بنده و اگر این اعمال در مملکت ماسبقه نداشت من این مرض را نمی کردم اگر ما مورین ما هم خان مثل دکتر صالح بودند همه شان با حسن نیت عمل میکردند من این پیشنهاد را لازم نمیدانستم ولی خود ایشان يك راه پیدا بکنند که با بهانه گیری ما مورین بهداری مؤسساتی را که مردم بپول خودشان راه انداخته اند از بین ببرند در تهران که کل سرسید این مملکت است مردم برسرخانه های شخصی بیشتر اعتماد می کنند که مرضهايشان را آنجا ببرند (د کتر کاسی - پول هم زیاد میگیرند) نامریضخانه های دولتی چون آنجا ها بهتر برستاری میکنند بهتر مواظبت می کنند نامریضخانه های دولتی اینست که اگر خود دولت يك مؤسسه بهتری دارد که مردم در درنج و عذاب نباشند بنده اشکالی برای بستن این مؤسسات نمی بینم این بود که پیشنهاد کردم این ماده ده وقتی قابل اجرا باشد که دولت خودش و وزارت بهداری تشخیص بدهد که يك جای بهتری هست و میتواند از مرضها مواظبت بکند آنوقت اینجا ها را ببندند و پیشنهاد خود را هم مسترد میدارم فقط خواستم این نظر تأمین بشود که اسباب زحمت برای مردم فراهم نکنند مثل اینکه برای آسایشگاه د کتر یزدی درست کرده بودند

دکتر بقائی - آقای حائری زاده برای مرض خانه فیروز آبادی هم همانطور مزاحمتند **وزیر بهداری** - بنده زیاد صحبت نمی کنم و فقط میخوانم فرمایش جناب آقای حائری زاده را تأیید میکنم کسی نمی خواهد مؤسسات صحی را به بندد و هیچ منظور این نیست و در این آئین نامه ای که نوشته خواهد شد و این آئین نامه هم بنظر کمیسیون های دادگستری و بهداری خواهد رسید بطوری تهیه میشود که این اشکالات پیش نیاید و بنده با نظر ایشان کاملا موافقم و سعی میکنم که نظر ایشان تأمین بشود (احسن)

رئیس - دیگر پیشنهادی نیست و کلیات لایحه مطرح است آقای اردلان فرمائید

اردلان - بنده بطور خیلی مختصر چند کلمه راجع بکلیات این لایحه عرض میفرمایم و از آقایان هم استدعا می کنم که تشریف داشته باشند که ما بتوانیم تکلیف این لایحه را امروز معلوم بکنیم از مطالعه مجموع این ۱۵ ماده ای که بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است این نظر برای شخص حاصل میشود که اگر قانون بدست يك وزیر صالحی داده بشود (د کتر کاسی - مثل خود د کتر صالح) برای مملکت مفید است والا اگر خدای نکرده دست يك اشخاص نابابی باشد ممکن است که يك مزاحمتی برای مردم بوجود بیاید من امیدوارم که جناب آقای وزیر بهداری که کمال اعتماد و اطمینان را بنده و سایر همکاران محترم بایشان داریم توجه بکنند که هیچ قانون مورد سوء استفاده و سوء نظر واقع نشود اما يك مطلبی است که برای بنده قبول آن بهیچوجه مقدور نبود و اگر بنده اجازه خواستم در کلیات صحبت بکنم نسبت باین مطلب است و از آقایان هم استدعا میکنم برض من توجه فرمایند و آن تبصره ای بود که چند نفر از همکاران محترم که آقایان اطبا باشند پیشنهاد فرمودند که تغلفات شغل طبابت را از دادگستری منتزع کردند و در يك دادگاه اختصاصی وارد کردند بنده قبل از اینکه در این خصوص عریضی بکنم خواستم باریک تر کنم و تنظیم خودم برانسیب آقایان اطبا محترم مجلس شورای ملی و سایر اطبائی که دوسراسر ایران هستند در مقابل فضل و دانش آنها بنده سرتظیم و تکریم فرود می آورم ولی این مانع این نیست که در اینجا وظیفه نمایندگی به بنده حکم بکنند که با این تبصره مخالفت بکنم بیکس از همکاران محترم بنده اصل هشتم متمم قانون اساسی را به بنده یاد آوری کردند که اصل هشتم متمم قانون اساسی مینویسد که تمام افراد يك کشوری در مقابل قانون متساوی هستند و این تبصره بحد حق امتیاز خاصی برای آقایان اطبا قائل شده یعنی اگر يك فردی از افراد این مملکت بخواهد از تغلف يك طبیب از شغل طبابتش شکایت بکند نتواند بداد گستری شکایت بکند در صورتیکه اگر محکوم این بود یعنی اگر يك کسی میخواست برود بداد گستری شکایت بکند و ما مکلف کرده بودیم که دادگستری نظر شورای عالی بهداشت را ببرد بنده مخالفتی نداختم ولی این درست

متکوس است یعنی هیچ حقی برای شخص باقی نماند که بتواند در دادگستری شکایت بکند بنده برای این که آقایان بدانند که این تبصره چیست و مخالفت بنده از چه لحاظ است عین این تبصره را میخوانم . تبصره می گوید که رسیدگی بتغلفات مشاغل پزشکی (وزیر بهداری - غیر جزائی) (اسلامی) - اگر همچو چیزی باشد حرفان رایش گرفته ایم) آقای صدرزاده اگر آن پیشنهاد هست التفات فرمائید چون این قضیه يك قضیه حیاتی است . درست است يك کابینه لایسونی در مملکت خودمان ایجاد میکنیم . بنده بهیچوجه من - اوجه بعنوان يك نماینده مجلس شورای ملی زیر این بار نمیروم که در مملکت ماحقوق افراد مملکت در مقابل دادگستری نقض بشود یا بحد حق خاصی برای يك طبقه مردم قائل بشویم من بنام اطبا احترام میگذازم ولی من که يك فرد هادی هستم در مقابل قانون باید يك طبیب دانشمندی باید متساری الحقوق باشم و اگر يك طبیبی از وظیفه خودش تغلف کرد یعنی يك نسخه ای داد و مرا رنجور کرد من نتوانم بروم بداد گستری شکایت بکنم . این را التفات فرمائید این يك نظری است که قابل قبول نیست حالا اگر محکومش بود یعنی شما بداد گستری شکایت میکردید و دادگستری مکلف بود که نظر شورای عالی بهداشت را ببرد بنده عرض نداختم حالا خیلی متأسفم که وقت گذشته ولی الان این تبصره پیدا میشود و من برای آقایان میخوانم ما در مملکتان سه قوه داریم قوه قضائیه ، قوه مقننه ، قوه مجریه و رسیدگی منحصرأ مربوط بقوه قضائیه است این يك تبصره است که مجلس رای داده و نوشته رسیدگی بتغلفات شغلی غیر جزائی پزشکان از وظایف نظام پزشکی و در صورت عدم تشکیل آن وظیفه شورای عالی بهداشت است . تغلفات شغلی مثل طبیب تغلفش چیست یعنی يك نسخه ای بدهد برخلاف او که من شکایت بکنم این کار را نظام پزشکی رسیدگی بکند آقایان نمایندگان توجه فرمائید اگر در ایران در تمام این چهار و پنج سال مشروطیت ما بادر يك جای دنیا يك قانونی وضع شده باشد که صغف بکند بیک قانونی که اصلا وجود ندارد بنده حرفم را پس می گیرم . اصلا نظام پزشکی قانونش ب مجلس نیامده ما هنوز نمیدانیم نظام پزشکی چیست ؟ پس عقل سلیم حکم میکند که اگر این قانون نظام پزشکی آمد ب مجلس مادر آن موقع يك همچو تبصره ای را اگر صلاح بود رای باین تبصره ندهند یعنی رای نهائی ندهند و اجازه فرمایند قانون نظام پزشکی که ب مجلس آمده اگر صلاح دیدیم ممکن است رای بنهیم ولی امروز که ما نمیدانیم قانون نظام پزشکی چه صورتی از مجلس می گذرد تصویب يك حق خاصی برای آقایان پزشکان محترم برخلاف اصل هشتم متمم قانون اساسی است (صحیح است) باید تمام افراد مملکت در مقابل قانون مساوی باشند و اگر من از يك پزشکی شکایت دارم باید بتوانم بروم بداد گستری شکایت بکنم نباید محکوم بکند که رسیدگی باینکار در يك شورای پزشکی

یا نظام پزشکی باشد ممکن است که دادگستری را ما مکلف بکنیم که از شورای عالی پزشکی نظر بخواهد ولی رسیدگی باید در آنجا باشد آقایان ما باید از هر هلی که مبتنی بر ضعف و سستی دادگستری باشد اجتناب نکنیم ما باید دادگستری خودمان را تقویت بکنیم . درست است که ماداد گستری دنیا بسندی امروز نداریم اما اینطور قوانین است که آنرا باین نحو دادگستری مارا مست می کند و بنده با کمال احترامی که به آقایان اطبا و شخصاً قائل هستم عقیده دارم که يك حق خاصی برای آنها نباید قائل شویم اینست که بنده پیشنهاد تجزیه کردم (صحیح است) و استدعا میکنم آقایان هم موافقت فرمایند تا در موقتی که قانون نظام پزشکی بمجلس آمد آنوقت اگر صلاح بود رای بدهند حالا به چیز موهر چه رای بدهیم . این بود عرایض من (صحیح است)

رئیس - آقای وزیر بهداری **وزیر بهداری** - جناب آقای اردلان در دوره ای که بنده افتخار خدمتگذاری آقایان را داشتم دیدم مذاکراتی که میفرمایند از روی کمال حسن نیت است و طرز بیانشان را چون بنده طبیب هستم و طبیب باید معرفت النفس بدانند بنده وقتی ایشان صحبت میکنند بسیکو آنالیز میکنم ایشان را ، آقای شوشتری هم تشریف ندادند که ایراد بگیرند (د کتر بقائی - ماده نودشان محفوظ است) بنده وقتی که تعلیل میکنم ایشانرا می بینم که کاملا از روی بیند و از روی حسن نیت يك نظری را ابراز میفرمایند و هیچ منظوری ندارند و بنده هم از نظری که نسبت باطبا دادند بسیار متشکرم ولی بكموضوع را ایشان سوه تقاضا شده است ایشان تصور می فرمایند که ما گفتیم طبیب د کانتش از سایرین سوات او باید برود آن بسالا بنشیند و عدلیه با او کاری نداشته باشد همچو حرفی نزدیک ما گفتیم در تغلفات جزائی مثل سایرین با او رفتار کنید کی گفت که اگر يك طبیبی تغلف جزائی بکند ، همه آقایان اینجا دانشمندان محترمی هستند و بهتر از بنده میدانند که تغلف جزائی چیست اگر تغلف جزائی کرد ما نمیگوئیم که این را ما که اش نکند ، اگر هر کت بی کرده پدرش را دریاورید کی گفته نکنید ولی بیکوقت است که فرض فرمائید يك شکایتی میشود از يك طبیبی که صرفأ جنبه صغفی دارد دادگستری نمیتواند اساساً این را تشخیص بدهد (اسلامی) - يك مثال کوچک بزهد) د کتر بقائی - کورتاز) عرض میکنم بیکوقت از يك طبیبی شکایت میکنند روی يك مطلبی که هیچ عدلیه وارد نیست می آید میگوید که برای جلوگیری از تبانی توفیقش کنید مثلا اتفاق می افتد که بیکوقت يك آمبول نرسالوارسن زده بیک مریض ، در تمام کتب پزشکی نوشته که آمبول نرسالوارسن راها بهر کس بزین احتمال این را دارد که فی المجلس ببرد . تمام این را میدانند آقایان فاضلی که اینجا تشریف دارن میدانند که آمبول نرسالوارسن گاهی بیک آمبولی دارد و بعضی از اشخاصی که سنکوپ میکنند و ممکن است مریض تلف بشود خوب حالا اگر باین مناسب د کتر

را بگیرد توقیف کند بینه از دشمنی شما هیچوقت راضی نیستید؟ برای اینکه علم پزشکی گفته است که تریزیک نوسالوارسن و مواد آرسنیک داراییك تراکسیونها و یک واکنش و بایک عکس العملها در اشخاص است که ممکن است آن اشخاص این اتفاق بر ایشان بیفتد. بنده عرض میکنم که این را یک پزشک حتماً بهتر از یک قاضی میتواند تشخیص بدهد چون یک امر صنفی است و صنف پزشکی هم که شورای عالیش تصویب شده خود آقایان نمایندگان محترم است قانونی آمده است اینجا گذشته است و مجلس تصویب کرد که چه اشخاصی میتوانند در شورای عالی بهداشت شهر بنشینند، مثل اینکه شورای عالی فرهنگ هم این کار را کرد شورای عالی فرهنگ رسیدگی بدارک میکند و میگوید که فلان مدرک صحیح است یا صحیح نیست طبق قانون مصوب مجلس شورای ملی شورای عالی بهداشت هم همین صورت را دارد گفته اند که این صنف، این شورای عالی بهداشت که انتخاب شده خود آقایان و کلاهی است که اینجا تشریف دارند برود بکار تریزیک نوسالوارسن رسیدگی کند؛ اینکه یک باز پرس بگوید بنخیر، ممکن است این دکتر تباری کند و بیاید یک پزشکی که سی سال است در این مملکت زحمت کشیده و برای آقایان کار کرده برای جلوگیری از تباری ببرد او را حبس کند بنده تصور نمیکنم آقایان راضی بچنین چیزی باشید. اگر ما می گفتیم بگذارید خودمان رسیدگی بکنیم شما ایراد داشتید که بگوید شما کی هستید ما می گوئیم این اشخاص که خود شما تعیین کردید طبق قانون شورای عالی بهداشت که نوشته اند مرکب است از رئیس دانشکده پزشکی، مرکب است از نماینده وزارت دادگستری، مرکب است از رؤسای بهداری ارتش و کلیه اشخاص درجه اول مملکت که در آنجا اسم برده شده، استادان کرسی فلان و فلان، رئیس بهداری شهرداری، این اشخاص می نشینند همین اشخاصی که خودتان تعیین کردید، باین تخلف رسیدگی میکنند. بکروزی هم نظام پزشکی خواهد آمد و دادیم بمجلس شورای ملی، اینکه آقای اردلان فرمودند هیچ جای دنیا این نیست، هیچ جای دنیا هم وضع اینجا نیست هیچ جای دنیا تخلف غیر جزائی دکتر را غیر از کسی نمیکنند، در انگلستان بنده بودم، آقای دکتر علوی هم بودند (اردلان - نیست آقای اینطور نیست) در آمریکا، فرانسه، سوئد، استکهلم، دانمارک، کانادا، بنده در تمام این ممالک بودم در تمام ممالک دنیا باجرات بنده پشت این تریبون عرض می کنم که تخلفات صنفی غیر جزائی را آسوسیاسیونها (Associations) یا جامعه هائی که قانونی شناخته شده است از طرف خود پزشکان رسیدگی می کنند. بنده اگر حرفم خلاف بود الان از وزارت بهداری استفا میدهم این را شما باور کنید عین حقیقت است، این تظاهر نیست، در تمام ممالک متدنه دنیا طبیب را در کار صنفی، طبیب معاکه میکند ما نگفتم جنبه جزائی را شما معاکه نکنید، بنده اگر کسی را از پیرا تو میبیل گرفتم بنده را بینه ازید بهیچ

نده اگر خلاف قانون رفتار کردم مرا حبس کنید طبق قوانین ولی اگر بنده کالسیم داده ام بریض و خورده، این را باید پزشک رسیدگی بکند نه اینکه باز پرس باید رسیدگی کند. میگویم آقای رسیدگی کند همان اشخاصی که خودتان رأی دادید که شورای عالی بهداشت باشد، آنهار رسیدگی بکنند. اگر میگفتم وزیر بهداری رسیدگی بکند ممکن بود که بکروزیك وزیر بهداری طالعی پیدا شود، خواهد اعمال نظر بکند (اردلان - آقای وزیر بهداری کورتاژ را کی رسیدگی میکند؟) اما کورتاژ، حالا قضیه درست بمکس شد، اگر کورتاژ بمعنا کم صنفی مراجعه میشد، خیلی ها بیشتر معکوم میشدند اشتباه نکنید. قاضی می رود در یک محکمه می نشیند می گوید آقا بنشینیدار چیست؟ میفرستد عقب من بنده میگویم که دو تانیش دارد، می گوید اگر سه تانیش داشته باشد چه طور؟ این اصلاً وارد نیست می پرسد که وقتی میل راتوی رحم کردید چقدر بوده، اصلاً تو خبر نداری میل چیست، رحم کیاست؟ اصلاً وارد نیست، این یک کار صنفی است، جامعه پزشکی، شورای عالی بهداشت می نشیند و رسیدگی میکند. این فقط سو عتقا هم شده است برای آقایان و تصور کردید که ما پزشکان می خواهیم برای خودمان قدر و منزلت زیاد تری قائل شویم و حال آنکه هیچ هم چیزی نیست بنده به آقایان عرض میکنم که اگر این پیشنهاد ما بر خلاف روش تمام ممالک متدنه است بآن رأی ندهید

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات از آقای نبوی رسیده است که قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم مذاکره در کلیات را کافی دانسته و رأی گرفته شود

رئیس - آقای نبوی

نبوی - بنده استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند قبل از اینکه وارد مواد بشویم در کلیات بقدر کافی صحبت شده و در مواد هم یکی یکی صحبت شده تمام این مواد درش استدلال شده و بر اثر این استدلال آقایان رأی دادند و روی این موضوع هم که جناب آقای اردلان فرمودند اگر مورد پسندشان نیست راهش اینست که تقاضای تجزیه بکنند و احتیاج مذاکره ندارد اینست که استدعا میکنم بکفایت مذاکرات رأی بگیریید (اردلان - بنده مخالفم)

رئیس - پیشنهاد تجزیه هم رسیده است آقای دکتر علوی

دکتر علوی - عرض کنم بنده از فرمایشات جناب آقای اردلان که یکی از افراد فاضل و شریف و محترم این مجلس هستند خیلی تعجب میکنم برای اینکه برای ایشان یک سره تفاهمی بوجود آمده منظور و مراد از تصویب این تبصره که یکمده از آقایان اطباء داده اند این نیست که در موارد تخلفات پزشکان (اسلامی - آقایان مخالف باین پیشنهاد نیستند اجازه بفرمائید بنده با کفایت مذاکرات مخالفم) اجازه بفرمائید منظور این نیست که در مورد تخلفات پزشکان یک محکمه اختصاصی تشکیل شود منظور اینست که (اسلامی -

این که مخالفت با پیشنهاد نیست آقای رئیس) استدعا میکنم اجازه بفرمائید بنده صحبت را بکنم بعد جناب عالی تشریف بیاورید فرمایشاتتان را بکنید این با شما نیست مجلس رئیس دارد شما رئیس نیستید

رئیس - آقای دکتر صحبتتان را بکنید

دکتر علوی - منظور این بود که دست یک عده اشخاص مختلف از دامن مردم کوتاه بشود در هرجائی از دنیا یک چنین محکمه ای یعنی دادگاه انتظامی صنفی دارند اگر آقای اردلان شکایتی از طبیبی دارند ایشان میتوانند بعد از گاهای دادگستری شکایت بکنند و آنجا رسیدگی بشکایتشان بشود ولی این مانع از جمع نیست باینکه یک هیأت میزبوی و یک تشخیص دهنده ای باید اینجا باشد که اعمال خوب و بد اطباء را بسنجند و خوب را از بد تمیز بدهد و اشخاصی که بنا حق خودشان را بعنوان طبیب قلمداد کرده اند سبب اجازه طبابت از آنها بکنند افراد یعنی مرضا باین محکمه مراجعه بکنند این محکمه اعمال و رفتار اطباء را بسنجد و در مواردی که تخلفاتی از نزاکتها و از مقررات پزشکی دیده شود آن اطباء را طرد میکند جناب آقای اردلان طبیب بواسطه وظیفه خاصی که دارد اساساً مورد مشاوره و محرم تمام طبقات است و باید اساساً در مورد شغل شریف خودش ملکات فاضله درستی و تقوی و وراعت را همیشه شمار خودش قرار بدهد اگر شما میخواهید مخالفت بکنید با یک محکمه ای که دیسیپلین و انتظامات اطباء را نظارت میکند و اگر تخلفی بیند آنها را طرد می کند شما بوظیفه خودتان نسبت بجامعه آنطوریکه باید و شاید رفتار نکرده اید. در تمام کشور های راقیه دنیا شورای عالی پزشکی هست در اینجا هم بفضل خداوندی باید باشد برای اینکه اشخاصیکه شایستگی ندارند طرد بشوند.

رئیس - باید رأی بگیرییم به کفایت مذاکرات

اسلامی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم

رئیس - ایشان بعنوان مخالف صحبت کردند فقط یک نفر میتواند مذاکره کند

اسلامی - ایشان با اصل تبصره موافقت کردند

رئیس - رأی گرفته می شود بکفایت مذاکرات آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند)

تصویب شد.

چون پیشنهاد تجزیه رسیده اول بشام مواد رأی گرفته می شود بعد به تبصره و بعد بمجموع حالا اول رأی می گیریم بشام مواد بدون تبصره آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد حالا تبصره را باید رأی بگیرییم قبل از رأی بیکم تبصره قرائت می شود

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می کنیم تبصره زیر به ماده سوم اضافه شود.

تبصره رسیدگی بتخلفات شغلی (غیر جزائی) پزشکان از وظایف نظام پزشکی و در صورت عدم

تشکیل آن وظیفه شورای عالی بهداشت است که آیتنامه آن طبق نظر کبیرین بهداری و دادگستری تنظیم میشود.

رئیس - رأی می گیریم به تبصره ای که قرائت شد آقایانیکه موافقت قیام کنند (عده ای برخاستند).

چهل و شش نفر رأی دادند (چند نفر از نمایندگان - چهل و نه نفر بودند) و چون مشکوک است باورده رأی می گیریم. آقایانیکه موافقت ورده سفید و مخالفین ورده کبود می دهند.

اسامی آقایان نمایندگان بشرح ذیل اعلام و اخذ رأی در محل نطق بعمل آمد

آقایان، آشتیانی زاده، زنگنه، پالیزی، اردلان، مجتهدی، اسکندری، سنندجی، فرامرزی، بوداغیان، کشاورز صدر، محمد ذوالفقاری، بناهی، گرگانی، خسرو قشقائی، دکتر هدایتی، فرهودی، دکتر مظلمی، عباسی، دکتر راجی، حکیمی، محمد علی مسعودی، ابتهاج، صفوی، جواد مسعودی، بزرگ نیا، عماد تربتی، حاذقی، گنجی، دکتر کاسی وهاب زاده، ظفری، کهبده، امامی اهری، سرتیپ زاده، آزاد، دکتر نبوی، منصف، خزیه علم، امیر افشاری، ارباب، ابراهیم کار.

گنابادی، نبوی، سلطان العلماء، فقیه زاده، اسلامی، گودرزی، دکتر جلالی، دولت شاهی، ناصر ذوالفقاری، نریمان، صالح، حائری زاده، ناظرزاده، آصف، صاحب جمع، قرشی، مهدوی، قبادیان، فاضلری، دکتر مجتهدی، نفاة الاسلامی، شکرانی، امینی، آبکار، طاهری، شادلو، دکتر علوی - صرب هیبانی، مخبر فرهمند، دکتر طاهری، سلطانی، فهزمان، دولت آبادی، برومند، سالار بهزادی، صدر میرحسینی، ملک مدنی، مکی، مرتضی حکمت - محمودی، حسن اکبر، معدل، دکتر کیان - کوراعلی، هراتی امیر افشاری، رضوی، دکتر بران، دکتر سید امامی، اقبال، صدرزاده.

رئیس - عده حاضر ۹۴ نفر است. اوراق موافق اگر امضاء نداشته باشد ممتنع حساب می شود.

(پس از شماره و استخراج آراء نتیجه بقراردی از طرف مقام ریاست اعلام شد)

رئیس - عده ۹۴ نفر با خود من میشود ۹۵ نفر با ۴۸ رأی موافق تصویب شد.

اسامی موافقین: آقایان، هرب، شیبانی، گرگانی، منصف، آبکار، قرشی، صالح، صاحب جمع - وهاب زاده، دکتر راجی، دکتر کاسی، دکتر جلالی، خزیه علم، افشار صادقی، دکتر طاهری، شادلو، برومند، معدل، کوراعلی، امیر افشاری، شکرانی، مرتضی حکمت، هراتی، دولت آبادی، صدرزاده، اقبال، محسن طاهری، ملک مدنی، ارباب، محمودی، محمد علی مسعودی، دکتر نبوی، مخبر فرهمند، اکبر، دکتر مجتهدی، گنابادی، صدر میرحسینی، اسکندری، قشقائی، ابتهاج، نفاة الاسلامی، بناهی، مهدوی، سلطانی، قره گزولو، کهبده، دکتر علوی، نبوی، دکتر سید امامی، اسامی مخالفین: آقایان، اسلامی، ناصر ذوالفقاری، بزرگ نیا، گودرزی، نریمان، مکی، کشاورز صدر، بوداغیان، آشتیانی زاده، اردلان، عبدالعسین، مجتهدی ورده سفید علامت امتناع، ۳۱ برك

رئیس - حالا باید بمجموعش رأی گرفته شود ولی عده کافی نیست (اردلان آقا ما رأی نمی دهیم) جلسه آینده باید به مجموع لایحه رأی گرفت.

۴- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز یکشنبه دستور اول صدی هشتاد حقوق دیران و آموزگاران بمدلایحه دو دوازدهم (مجلس یکساعت و پنج دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت